

SZERKESZTŐSEG
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE UTCA 11.
Telefon száma 788.

EGYETÉRTÉS

Dr. PAP ZOLTÁN
Főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főszerkesztő.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE UTCA 11.
Telefon száma 788.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek gondoskodni, hogy a lap szétküldése fönnakadást ne szenvedjen.

Qui bene distingvit...

A politikai helyzetűtől elvontan, tisztán történelmi szempontokból, akadémiacikkek foglalkoznak azokkal a közjogi kérdésekkel, melyeket a Pesti Hírlap mai vezércikkje fölvet.

A Pesti Hírlap ama kérdés kapcsán, hogy: »fölmenni-e a magyar közjog a hűség alól a nemzetet abban az esetben, ha esküje alól a király fölmenni érzi önmagát?« — a következőképpen felel meg a kérdésre.

»A király személyes felelősségére vonása, melyet a múltban a fegyveres ellenállási jog s az esztergomi és kalocsai érsek kiátkozási joga tett lehetővé, sem foglalta magába a hűség karakterét.«

»A trónfosztási büntetés sorsa sem volt meg a magyar közjogban.« S ezekből a cikkből azt a konklúziót vonja le, hogy: »Hűségünk a király iránt tehát fennmarad s nemcsak czélszerűségi, de szigorúan jogi szempontból is, főtjön bár abban a keziratham akár az egész alkotmány fellüszesztése.«

Elemezzük először is az első tételt. Az aranybulla záradéka, mely a fegyveres ellenállási jogra vonatkozik, csak 1222-ben foglaltatott ugyan törvénybe, de az jog nem akkor keletkezett, hanem éppen azért foglaltatott törvénybe, mert már annak előtte is létezett.

Hogy mennyiben volt ennek büntető karaktere? — erre nézve a hiteles kommentár nem az írott törvényekben, hanem a történelmi tényekben kell keresnünk.

Még mielőtt az aranybulla létrejött volna, a magyar nemzet nem egyszer fosztotta meg trónjától a törvényező királyt. Megfosztotta Pétert, Aba Sámuel, Salamont.

Salamonnak még életében választotta királyává I. Gézát (anélkül, hogy megkoronázták volna) és I. Lászlót, akit meg is koronáztak.

A fegyveres ellenállási jog tehát, mint látható, mindig szoros kapcsolatban állott a nemzetnek szabad királyválasztási jogával. A zsarnok király ellen joga volt fegyveresen fölkelni s joga volt annak helyébe más királyt választani.

Ez a kettős jogát gyakorolta a nemzet nemcsak az aranybulla meghozatala előtt, hanem annak után is. S ennek nyomai nem csupán a történelmi tényekben maradtak meg, hanem a közjogi aktákban is.

Ilyen akta Zsigmond királynak 1403. évi Kegeyemlevele, melyben a »záradékkal« — akik öt trónjától és szabadságától megfosztották s akik velőtársaihoz, akiket helyébe akartak emelni, átpártoltak — egyezséget köt s azok mindenikének külön és egyenként büntetlenségét biztosít.

A királyi felségnek és a királyi hatalomnak hallatlan lealázása volna ez a kegyelemlevél, ha abban haligalólag az a beismerés nem foglaltatnék, hogy a nemzetnek nemcsak oka, de joga volt arra, amit királyával elkövetett.

E tények és bizonyítékok mellett másodrendűvé válik az a másik kérdés, hogy az esztergomi és kalocsai érsek kiátkozási joga közjogilag mit jelentett s minő gyakorlati hatással alkalmazhatott.

E jogot a föntnevezett érsek csak az Árpád-házi királyok idején gyakorolták, azontul soha. Az pedig, hogy a király köteles esküt tenni az alkotmányra, az Árpád-házi királyok alatt nem volt törvénybe írva; az csak V. László alatt, 1453-ban vált törvényvé. (1453: I. t.-cz.)

Ugy szintén az első törvény, mely a hűtlenségi eseteket kodifikálta, csak Mátyás alatt hozták (1462: II. t.-cz.). Ugyanez a törvény ismétlődik aztán csekély változtatásokkal 1723-ig, mikor a Pragmatica Sanctio keletkezik; s ugyanezt említi a Hámas könyv I. R. 14. cikke. E törvényekből könnyű megállapítani, hogy közjogilag szerint senki sincs és nem is lehet fölmenni a király iránti hűség alól; de azokra a jogokra és kötelezettségekre nézve, melyek a király és a nemzet közt fennállnak, nem ezek a törvények döntöttek és irányadók.

A magyar nemzet Mohács után is éppen úgy ragaszkodik az aranybulla záradékához, mint a szabad királyválasztási joghoz. E kettő az, melyet a magyar nemzet sohasem törölt el, hanem csak szerződésileg szabályozott.

Az első szerződés 1687-ben történt, midőn a nemzet elfogadta a Habsburg-ház elsőszülöttségi örökösödését; s »eltávolította« a királyi esküből az aranybulla záradékát. Tette mindkettőt annak biztosításával, hogy: »a felsége s annak emlelt örökösai s más utódai az ő megszentelt felsege előterjesztésében kifejezett jószágság alyai ajánlatának értelmében is ugyan a karokat és rendeket, nemkülönbben utódjait is, összes közös ősi jogaikban, kiváltságaikban, szabadságaikban s törvényeikben, királyi uralkodásuknak minden idejében tegyelmesen megvédik és sértetlenül megtartják.« (1687: IV. t.-cz. 3. §.)

Ennek a pontnak még határozottabb és még világosabb körülírása az 1715: III. t.-cz. »Bővebb kijelentés a királyi örökletes utódlás s uralkodás felől.« — s melyben kimondatik, hogy Magyarország csak az eddig alkottott, vagy jövőre országgyűléseket megápitott saját törvényei szerint kormányozható; a törvények használatát s értelmét a király és a karok közös egyetértéssel fogják megállapítani; s Magyarország biztosítatik a mástartományokhoz hasonló kormányzás behozatala ellen.

Ugyanez a szerződés utjuttatik meg a Pragmatica Sanctio törvénybeiktatása alkalmával, mikor is az 1723: III. t.-cz. a fenti törvényt szóról-szóra átveszi s idézi; s a mikor tehát az 1723: I. és II. t.-cz. érvényessége az utána következő III. t.-czikkelt elváltatatlanná válik. S erről nyújt biztosítékot az 1790: XII. t.-cz., mely a Pragmatica Sanctio keretén belül Magyarország alkotmányos önállóságát és függetlenségét kimondja.

Mindez kétségtelenül teszi, hogy ugy az 1687: I. II. és III. t.-cz., mint az 1723: I. II. és III. t.-cz. cikkkek nem egyoldalú, hanem kétoldalú szerződések, az uralkodóházzal szemben, hanem az uralkodóház is kötelezettségeket vállalt a nemzettel szemben.

E kölcsönös és szerződészerű kötelezettségek elbírálása pedig nem vonható ama korreláció alá, mely a királyi eskü és a király iránti törvényes hűség között a Pesti Hírlap cikkírója által felállított.

Ennek a kérdésnek vitatása az 1790-ki országgyűlésen merült fel először, a II. József koronázatlan és országgyűlés nélküli uralma után. Az előttrő diskusszió azonban csak akadémikus természetű volt. A rendek arról vitakoztak, hogy ha az uralkodóház nem tartja meg a Pragmatica Sanctio foglalt kötelezettségeket, vajjon abban az esetben is le van-e kötve a nemzetnek a Pragmatica Sanctioiban is csak felfüggesztett, de fel nem adott szabad királyválasztási joga?

Ez a vita azonban csak akadémikus jellegű volt, mert II. Lipót, siettel jóvá tenni, amit II. József az alkotmány ellen vétett, és siettel a jogfolytonosságnak megszakított szálait összekötötte.

Az 1861-ik országgyűlésen is fölmerült ugyanez a kérdés, — de határozat ebben az irányban ott sem hozott. Ebben úgy az elhangzott beszédekben, mint mind a két feliratban annál nyomósabban lett kiemelve, hogy a Pragmatica Sanctio nem egyoldalú, hanem kétoldalú szerződés, mely a nemzet és az uralkodóház közt kölcsönösen kötelező.

S valóban ez, és csak ez lehet az a történelmi meger, melyben a király és nemzet közti alkotmányos kötelezettségek eseményei minden időben lefolyhatnak. Minden olyan közjogi tétel, mely ezt a kérdést mélyre akarna terelni, még nagyobb félreértésekre és honyodalmaira vezethetne. S ha a király iránti köteles hűség, melyet minden törvényűnk parancsolólag követel, utját állhatna oly jogok érvényesítésében, melyek a nemzetet a királyi szemben is megilletik — akkor a Pragmatica Sanctio megszűnnék kétoldalú szerződés lenni s a jogfolytonosság konzekvenciái egyáltalában nem lehetnek érvényesíthetők.

A király iránti köteles hűség és a törvényes ellenállási jog semmiféle téren és semmiféle alakban össze nem zavarhatók. Hogy a fegyveres ellenállási jog, a királyi esküből eltávolított — semmiben sem gyöngítette azt a törvényes ellenállási jogot, mely a király által elváltatott alkotmányos kötelezettségek meg nem tartásából következnek. A régi fegyveres ellenállási jog, még ha nem is távolított volna el a királyi esküből, akkor sem élhetne volna túl az általános és a személyes fölkelés elemzésén; de pótolta volna ugyanaz, mely a nemzetet nemcsak az 1848-ki

alkotmányánál, de a Pragmatica Sanctio biztosítékainál fogva is megilleti. Valamint hogy a nemzetnek ama törvényes biztosítékai közt, melyek alkotmányos önállóságát védelmezik, az sem homályosulhat el soha, hogy a nemzet a maga szabad királyválasztási jogáról nem örökre mondott le s azt arra az időre is, melyet az 1723: I. és II. t.-cz. meghatároz, nem feltétlenül fűggesztette fel.

Mind ezek a magyar közjognak változatlan sarkitételei, melyek a hatalomnak és jognak egységeit megszabják s mindezeknek útjait — mint a csillagok járását a nap körül — szabályozzák.

A legkisebb eltérés, nemcsak a gyakorlatban, hanem már az elméletekben is, összeütkezősekhez vezet. Azet: qui bene distingvit, bene docet.

Harc az alkotmányért.

Fejérváry Géza ma reggel Kristóffy József kíséretében Bécsbe utazott és délután mind a kettő megjelentek a király előtt. Állítólag ezt az utazást csak késő éjszaka határozták el — Bécsből érkezett parancs nyomán.

Ma délután minisztertanácsot hívtak össze, annyira nem gondolták, hogy az ügyvezetőség fejének az osztrák fővárosba fog kelleni utazni. Akár mentse ez, akár ürügy — azért, hogy tegnap még a legnagyobb határozottsággal azt hirdette az ügyvezetőség, hogy tagjai közül senki sem szándékozik Bécsbe — teljesen mellékes amell a faktum mellett, hogy Fejérváry és Kristóffy a királyhoz mentek. Ez az ut ismét élénk látót ad a kombinációknak. Kombinációk alatt azokat a találgatásokat értjük, amelyek a választások ki nem írásának módozataira és körülményeire vonatkoznak.

Rendkívüli időkét élünk és így az események fordulásának rendkívüli-ségére is el kell készülnünk. Erre tartunk tehát számot, amikor kiragadunk néhány föltevést abból a hipotézis-tengerből, amely most előnti közéletünket. Ilyen föltevés — hogy a legváskosabbúktól kezdjük — az, hogy Fejérváry Géza ma is lemondását vitte föl Bécsbe. Ezt roppant valószínűtlennek gondoljuk azért, mert az ügyvezetőség fejének nincs miért éppen ma elszánnia magát erre a lépésre. Lemondására van ugyan elég ok; de mint akik a felsőbbekkel dacolni szoktak, az aliaművészek által perbe fogattak s elcsuktattak. Ezután hamarosan országgyűlésre több mint száz egyént fogtak keresztet alá.

A megidézettek férfias egyéniséggel szálltak szembe a hatalom baromirozkaival. Akkor még nem emelkedett el az esküekből. Senki sem félt a börtön vagy vasraveréstől; avagy az esetleges kaszinók, körök és klubok feloszlásától és bezarásától. Talpig férfi volt az mind tetőtől. Nem kerülgettek a dolgok, hanem nyíltan, egyenesen kifelelelték, hogy ok magukat nem védelmezik. Tessenék őket valakus miatt elítélni. Elvannak készülni arra is, hogy mint az 1873-iki évi vértanúk akár börtönbe, akár galákra hurcoltatnának, — de ha kell, — választás szabadságáért, a régi kurucok módjára harcolni is fognak.

A gyűléseket országgyűlési betiltották. A tisztántúli református egyházközségek 540 képviselője tehát 1860. január közepén, Debreczenben, a vásár ürügye alatt jött össze. A templomban tartott közgyűlés azzal kezdődött, hogy az akkori debreczeni megyefőnökség biztosa a szabályellenes közgyűlést felszólítottnak jelentette ki, — s a következőkben a szabályellenes közgyűlést, Balogh Pétert tette felelőssé. Erre a jelenlétből egyike elkiáltta magát: »Égy ember nem lehet felelősé tenni azért, amit mindannyian akarunk!« Mindnyájan! Mindnyájan! dörgött száz és száz a akról. Vallásunkért, szabadságunkért meghalunk!

Az maj megszűnté után Tisza Kálmán emelt szót s a hit és alkotmányt tipró patensnek elmentmondott, egyuttal reményét fejezte ki, hogy azt, mint alkotmányellenes és csejtévesztést visszafogják vonni. Vissza is vonták hamarosan. Már 1860 nyarának az elején.

Az a vereség azonban, mely Ausztriát a csatatéren érte, nem maradt következmények nélkül. A csigeterg levelek is leföldeltek; a pelyhűdt agyak kigyuladtak s biztak a szabadság hajnalának hasadásában. A protestánsoknak a császári patens ellen való bátor felépése csak azelőtt az ellenállók erjét. Nem csoda, ha azaz egy idejűleg többfajta tüntetés volt országgyűlésre.

A legnagyobb jelentőségű a Kazinczi-ünnepek. A költő születésének száz éves fordulóját megünnepelte a hazában mindenki. Március 15-én pedig a hazafias öngyűmatt zavarások fordultak elő a fővárosban. A katonaság lött. Az egyetemet bezárták. Ez oly felháborodást keltett, hogy a bécsi udvar kénytelen volt Albrecht főherceg császári helytartót visszaszáhívti. Utódjául Benedek Lajos altornagyot neveztek ki. Benedek javaslatára vonta vissza a császári a protestánsok ellen kiadott patensét.

Ez az intézkedés azonban már nem vett véget a tüntetéseknek. Folytak azok tovább! A nemzeti öntudat kitört s szabadságot, függetlenséget és alkotmányt kért. Megkezdődött országgyűlés a magyar ruha viselete. Zsinóros, sujtásos atilla, buda, Zrínyi és Kazinczy-dolmányokban s fűrgedaruatollas és árvalányhajas kalppal jártak a legelőkelőbb urak. Zsinóros dolmány és prémes mentékben, magyar fököttel s pártával a högyék. Nem szegyelet senki nemzeti viseletét. Tüntettek azzal, hogy magyarság. A hosszú ideig lengett, elbagyott gombótok, paszományosok és magyar szabónak fejűt a napuk — mert az áradat ragadott magával mindenkit.

A bécsi körök láttak, hogy a magyar nemzet szívszágnán megtörtik minden hatalmuk.

A háború hangulat lecsillapítására tehát a császár 1860. okt. 20-án egy diplomát bocsátott ki, mely Magyarország visszahelyezi 1847-iki határaihoz. Közvetlen ezután pedig hat magyar és hat osztrák

Az Egyetértés tarozaja.

A protestáns patens és az októberi diploma.

— Az Egyetértés eredeti tarozaja —

Írta: Hentaller Lajos.

A villafraanci békét 1853 július 11-én írták alá. Még pedig meglehetősen sajátos körülmények között. Napoleon Jeromos, a »vörös herceg«, császári bátyja megbízásából 1853 július 11-én délután fél 4 órakor érkezett Veronába, hogy bátyjának, Napoleon császárnak üzenetet, — helyesebben mondva »ultimaumát« megvívja Ausztria tönkrevet uralkodójának.

Napoleon herceg és az osztrák császár több mint egy óra hosszágú tanácskoztak este fél 7 volt, amidőn Ferencz József szavakkal kelt fel székéről: — Ön nem győzött meg engem, hogy feltételei elfogadhatók és nem tett semmi engedményt. Gondolokodnom kell és tanácskoznom.

— Helyes! viszonáz Napoleon Jeromos. De nekem császár parancsára 10 órakor már Vallegioban kell lennem, tehát két óra múlva el kell indulnom. Urakodnom sajnálni fogja, ha tagadó választ kap. A háború tüze újra kigyulad s a forradalom előnti egész Olaszországot s talán Magyarországot is.

Jerome Napoleon szavai hatottak. Ferencz József a békét aláírta s az oszmány nyolc órakor már Napoleon herceg kezében volt s félkilenczóra »re bene gesta« indúlhatott Vallegiobá.

Azt hiszem, Napoleon hercegnek fentebbi szavai sokban járultak a protestáns patens kibocsátásához. A Magyarországra való hivatkozást kellett visszatörölni. Mert azt a protestáns patens érveivel előbb eszelték ki

s tartották készletben jégbehűtve. A híres Thun, osztrák vallás- és közoktatásiügyi miniszter már 1856-ban kísérletezni akart a protestáns patenssel. Az öszmonarchia érdekei azonban akkor nem engedték meg, hogy közzé tegye. Tehát elmaradt! Elmaradt Solferinó utánig, amidőn 1859. szeptember 2-án az osztrák császár saját neve alatt nyílt levet, vulgó: »Patens« adott ki, melyben az ágostai és helvét hitefelekezetű evangélikusok saját szerkezetű választott presbyteriumát előlri s az önkormányzat helyett egy teljesen a kormány akaratától és szeszélyétől függő, nagyrészbén a katolikusokhoz hasonló hierarchiánál planasztában a papi és világi elem egyenjón van képviselve. Az egyházmegyeyi és kerületi gyűlésekben a protestánsok szintén választott egyházi és világi tanácsbírák elnöklete alatt ülneknek, tanácskoznak és határoznak. Mert a protestánsok nem ismerik azt a rendszert, mely a vallásból kormánygépzeget csinál. Minden egyházat a hívek gyűlésezte képezi: hatóság megszűnik a tempom falán túl. Sem nem ura, sem nem szolgája a hatalomnak.

Ezek a vallásilag független egyházak politikailag igen természetes, hogy megönállóbbnak érezhették és érezték magukat. Már pedig a császári patens függetlenségüknek ezt a jobb és balszárnyát ohatotta lecsapdosni. A patens szerint ugyanis a világi elem teljes kizárásával a kormány által kinevezett és fizetett esztergomi és püspökök lettek volna hivatta jövóban az egyházi ügyekben intézkedni. Ugyancsak alkalmazta rejáuk a patens egy előbbi, 1856-ban Bécsben kibocsátott másik tanügyi rendeletet is, mely szerint nemcsak a kormány által közzvetve, vagy közvetlenül fenntartott katolikusok, de a protestánsok saját költségén alapított gimnáziumokban is, ezután minden tantárgy német nyelven tanítassék.

Igazán furcsa kis rendelet volt az a patens; főleg akkor, amidőn a francia-olasz hadak kevéssel előbb Solferinónál alaposan letörték az osztrák fenhegás taraját — s mikor egész Magyarország lappangó, izzópatárs volt.

El lehet képzelni, hogy arra a »torló« patensre hogy felzúdultak a protestánsok, gyűlölet gyűlést után tartottak. Gyűléseiken általában az 1791. évi 26-ik törvényekkel értelmében szóáltak fel, melyet a koronás király, az ország rendjeivel egyetértelműleg hozott meg. Nem hallgattak el az 1806-iki, — Boesky István fele — bécsi s az 1845-iki linezi békekötésekben biztosított jogait, melyek egész határozottan garantozták a protestánsok autonómiáját s melyeket egyoldalúlag sem felbontani, sem megszüni nem lehet.

Kifejtették gyűléseiken azt is, hogy a királyok ugy 1791-ben, mint 1825-ben utódnikat kötelezőleg megígérték, hogy Magyarországot nem patenssekkel, hanem a magyar törvények értelmében fogják kormányozni.

És Magyarország népe a protestáns patenssel abban az időben egy volt, mint ma a Tulipán-mozgalommal. Nem tekintette azt hazánkban senki felekezeti ügynek, valláskérdésnek. Az ország katolikus vallása népe épp úgy magának tekintette a protestánsok sérelmeit, mintha az rája esett volna meg: Nemzeti sérelem volt az! Nagyon helyesen! Mert az ország népe a protestáns patens ügyét olyannak ítélte, melylyel az osztrák abszolút hatalom egy régi politikai védvástát akar lerombolni.

Thun miniszter azonban fityeg hányt a jognak. Nem engedett! Erőszakkal akart dadalmaskodni. Az ellentétük közül — először is a — többiek elrettentő példájára, a tiszai evangélikus egyházherület püspökét, Mádnyt és a főgondnokot, Zsedényi Eduard-

dot, mint akik a felsőbbekkel dacolni szoktak, az aliaművészek által perbe fogattak s elcsuktattak. Ezután hamarosan országgyűlésre több mint száz egyént fogtak keresztet alá.

A megidézettek férfias egyéniséggel szálltak szembe a hatalom baromirozkaival. Akkor még nem emelkedett el az esküekből. Senki sem félt a börtön vagy vasraveréstől; avagy az esetleges kaszinók, körök és klubok feloszlásától és bezarásától. Talpig férfi volt az mind tetőtől. Nem kerülgettek a dolgok, hanem nyíltan, egyenesen kifelelelték, hogy ok magukat nem védelmezik. Tessenék őket valakus miatt elítélni. Elvannak készülni arra is, hogy mint az 1873-iki évi vértanúk akár börtönbe, akár galákra hurcoltatnának, — de ha kell, — választás szabadságáért, a régi kurucok módjára harcolni is fognak.

A gyűléseket országgyűlési betiltották. A tisztántúli református egyházközségek 540 képviselője tehát 1860. január közepén, Debreczenben, a vásár ürügye alatt jött össze. A templomban tartott közgyűlés azzal kezdődött, hogy az akkori debreczeni megyefőnökség biztosa a szabályellenes közgyűlést felszólítottnak jelentette ki, — s a következőkben a szabályellenes közgyűlést, Balogh Pétert tette felelőssé. Erre a jelenlétből egyike elkiáltta magát: »Égy ember nem lehet felelősé tenni azért, amit mindannyian akarunk!« Mindnyájan! Mindnyájan! dörgött száz és száz a akról. Vallásunkért, szabadságunkért meghalunk!

Az maj megszűnté után Tisza Kálmán emelt szót s a hit és alkotmányt tipró patensnek elmentmondott, egyuttal reményét fejezte ki, hogy azt, mint alkotmányellenes és csejtévesztést visszafogják vonni. Vissza is vonták hamarosan. Már 1860 nyarának az elején.

Az a vereség azonban, mely Ausztriát a csatatéren érte, nem maradt következmények nélkül. A csigeterg levelek is leföldeltek; a pelyhűdt agyak kigyuladtak s biztak a szabadság hajnalának hasadásában. A protestánsoknak a császári patens ellen való bátor felépése csak azelőtt az ellenállók erjét. Nem csoda, ha azaz egy idejűleg többfajta tüntetés volt országgyűlésre.

A legnagyobb jelentőségű a Kazinczi-ünnepek. A költő születésének száz éves fordulóját megünnepelte a hazában mindenki. Március 15-én pedig a hazafias öngyűmatt zavarások fordultak elő a fővárosban. A katonaság lött. Az egyetemet bezárták. Ez oly felháborodást keltett, hogy a bécsi udvar kénytelen volt Albrecht főherceg császári helytartót visszaszáhívti. Utódjául Benedek Lajos altornagyot neveztek ki. Benedek javaslatára vonta vissza a császári a protestánsok ellen kiadott patensét.

Ez az intézkedés azonban már nem vett véget a tüntetéseknek. Folytak azok tovább! A nemzeti öntudat kitört s szabadságot, függetlenséget és alkotmányt kért. Megkezdődött országgyűlés a magyar ruha viselete. Zsinóros, sujtásos atilla, buda, Zrínyi és Kazinczy-dolmányokban s fűrgedaruatollas és árvalányhajas kalppal jártak a legelőkelőbb urak. Zsinóros dolmány és prémes mentékben, magyar fököttel s pártával a högyék. Nem szegyelet senki nemzeti viseletét. Tüntettek azzal, hogy magyarság. A hosszú ideig lengett, elbagyott gombótok, paszományosok és magyar szabónak fejűt a napuk — mert az áradat ragadott magával mindenkit.

A bécsi körök láttak, hogy a magyar nemzet szívszágnán megtörtik minden hatalmuk.

A háború hangulat lecsillapítására tehát a császár 1860. okt. 20-án egy diplomát bocsátott ki, mely Magyarország visszahelyezi 1847-iki határaihoz. Közvetlen ezután pedig hat magyar és hat osztrák

Azt hiszem, Napoleon hercegnek fentebbi szavai sokban járultak a protestáns patens kibocsátásához. A Magyarországra való hivatkozást kellett visszatörölni. Mert azt a protestáns patens érveivel előbb eszelték ki

dot, mint akik a felsőbbekkel dacolni szoktak, az aliaművészek által perbe fogattak s elcsuktattak. Ezután hamarosan országgyűlésre több mint száz egyént fogtak keresztet alá.

El lehet képzelni, hogy arra a »torló« patensre hogy felzúdultak a protestánsok, gyűlölet gyűlést után tartottak. Gyűléseiken általában az 1791. évi 26-ik törvényekkel értelmében szóáltak fel, melyet a koronás király, az ország rendjeivel egyetértelműleg hozott meg. Nem hallgattak el az 1806-iki, — Boesky István fele — bécsi s az 1845-iki linezi békekötésekben biztosított jogait, melyek egész határozottan garantozták a protestánsok autonómiáját s melyeket egyoldalúlag sem felbontani, sem megszüni nem lehet.

Kifejtették gyűléseiken azt is, hogy a királyok ugy 1791-ben, mint 1825-ben utódnikat kötelezőleg megígérték, hogy Magyarországot nem patenssekkel, hanem a magyar törvények értelmében fogják kormányozni.

És Magyarország népe a protestáns patenssel abban az időben egy volt, mint ma a Tulipán-mozgalommal. Nem tekintette azt hazánkban senki felekezeti ügynek, valláskérdésnek. Az ország katolikus vallása népe épp úgy magának tekintette a protestánsok sérelmeit, mintha az rája esett volna meg: Nemzeti sérelem volt az! Nagyon helyesen! Mert az ország népe a protestáns patens ügyét olyannak ítélte, melylyel az osztrák abszolút hatalom egy régi politikai védvástát akar lerombolni.

Thun miniszter azonban fityeg hányt a jognak. Nem engedett! Erőszakkal akart dadalmaskodni. Az ellentétük közül — először is a — többiek elrettentő példájára, a tiszai evangélikus egyházherület püspökét, Mádnyt és a főgondnokot, Zsedényi Eduard-

de ezek az okok mind megvoltak már helyek elzetelt. Ha a választások kiírása dolgában támadt volna a király és kormány között elintézetetlen differencia: ez bizonyosan már napok előtt pattant volna ki. Az ügyvezetés kifogástalanul szolgálja a bécsi udvart; Bécsben tehát még ma úgy gondolkoznak, hogy miért mondjanak föl nekik? Erre csak akkor kerülhetne a sor, ha az ügyvezetés nem akarná, vagy nem tudná tovább szolgálja a bécsi érdekeket. Hogy nem akarná: ez sohasem fog bekövetkezni; hogy nem tudná: — hogy ez mielőbb bekövetkezzék, erről gondoskodnia kell és gondoskodni fog az ország.

Fülfételek némelyek azt is, hogy a király mégis csak össze fogja hívni az országgyűlést. Az egybehívólevelet megírják, közhírré teszik, de azután eszelenek ki az ügyvivők valamilyen suskust hogy az egybehívásnak komoly fogantatja ne lehessen. Ez a híresztelés nem új. Ma csak azok kedvéért gyűjtzük föl ismét, akik vakon bíznak abban, hogy az országgyűlést a törvényes határidőn belül kinyitják.

Meg kell azonban említenünk, hogy ezek száma nem nagy. A többség meg van győződve, hogy ez a sok föltételek csak föltételek marad. Kristóffy József állítólag ellenezte az országgyűlés össze nem hívásának a tervét. Az ő véleménye szerint ki kell írni a választásokat és ezeknek az általános és titkos választási jog jegyében kell lefolytatni. Ezt a véleményt nem akceptálták, azért Kristóffy József beadta a lemondását. »Mekkubott!« — mondja nagykövetségbe a bécsi felhívatalos újság. Az ügyvezetés tovább fog haladni Kristóffy József nélkül is, és az áprilusi kilencediki Rubikont átlépi.

Érdekes, hogy most, amikor a nemzet és királyt összekötő utolsó szálat készülnék eltépni, lassankint nyilvánosságra kerül, micsoda erőfeszítések történtek magyar részről a béke érdekében. Természetesen, gróf Andrássy Gyula küzd érte az első sorban, mondhatnánk, haláláig. Alig hiszítoták meg azt a kísérletet, amely az utolsó bécsi kihallgatásával volt kapcsolatban, niből munkához fog. Szell Kálmán szentgottárdi nagy beszéde mögött Andrássy áll. Ő készült elő, művelni a tárgyat, melyben a meggyőződésről kell épünie. Targyal, agyal, kapavizál, beszédekkel mond, cikkeket ír — mindenütt azt bizonyítva, hogy a koronát meg kell adni neki sem akarja, a koronát és nemzet érdeke egy pontba jut össze, a nemzeti követelések teljesítésével a dinasztia megszűnik. És mindennek a tizta tűznek, nem tudnak az az eredményre, hogy báró Fejérváry Gezá és nem Andrássy fogadja ma a királyt.

Hát holnap? Valami még mindig történhetik.

Bernáth Géza igazságügyi államtitkár lemond állásáról. Nem akar az abszolutisztikus uralom alatt szolgálni. Az ügyvezetés aligha sajnálja az ilyen hivatalnok távozását. Neki olyanra van szüksége, aki mindenre kész. S akad ilyen. A hivatalos lap ma azt jelenti, hogy Nagy László Szabolcsmegyébe királyi biztossá neveztek ki.

Mai híreink itt következnek:

Fejérváry és Kristóffy a királynál.

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök Kristóffy József belügyminiszter társaságában ma reggel Bécsbe utazott. Az Egyetértés már napokkal ezelőtt hírül adta, hogy a miniszterelnök kedden utazik a királyhoz, tegnap azonban a kormány felhívatalos útján egészen kategorikusan kijelentette, hogy báró Fejérváry a legközelebbi napokban nem szándékozik Bécsbe utazni.

És az utazás mégis megtörtént, a mit a kormány német nyelvű felhívatalosa, amely a czárolat először közölte, így magyaráz: Fejérváry utazása még a leavatott körület is meglepte s úgy látszik, hogy Késő éjszaka érkezett a meghívás, amely Fejérváryt Bécsbe szította. Ma délután 5 óra táján miniszterelnök és társaságával a királyt meglátogatta s az volt a terv, hogy Fejérváry a miniszterelnök határozatát viszi Bécsbe a királyhoz. Természetesen Fejérváry elutazása miatt a miniszterelnök elmaradt. Kristóffy bécsi utazása a belügyminiszterrel ma délig nem tudtuk semmit. Egy órákor terjedt el a hír, hogy Kristóffy elutazott és Bécsbe érkezett.

Ma a bécsi N. W. Abendblatt, amely szinten nagyon közel áll Fejérváryékhoz, beavatott forrásból azt jelenti, hogy a miniszterelnök utazását azért tagadták csak el, hogy a hírlapokat félrevezessék és elejét vegyék annak, hogy a közvélemény a miniszterelnök utazását ellenőrizhesse.

Ugyanez a bécsi lap ugyanaból a forrásból báró Fejérváry utazásának ezelőjéről is tud számolni. Ezek szerint a mai audienziának az volt a célja, hogy annak a manifestumának szövegét, amelyet az országgyűlés össze nem hívásának esetében a király a nemzethez fog intézni, az uralkodó már báró Fejérvárynak és Lányinak ma szedjen történeti együttes kihallgatása alkalmával a királyt terjesztették, azonban a király számos változtatást kívánt, amelyek következtében ezt az okiratot gyökeresen át kellett dolgozni. Ebben az új szövegében került ma a manifestum ismét a király elé, hozzájárul azonban a bécsi újság, hogy még nem bizonyos, hogy ez az elaboratum lesz-e a végleges szövege a királyi szövegnek.

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök és Kristóffy József belügyminiszter délután érkeztek meg Bécsben és a magyar minisztérium palotájában szálltak meg. Megérkezésük után hosszabb tanácskozást folytattak, délután két órákor pedig együttes kihallgatásra mentek a királyhoz.

Ez a közös kihallgatás, amely egy óra hosszat tartott, — mint bécsi tudósítók táviratozza — kikérlelően az országgyűlés összehívásának kérdése volt szövegében. A bécsi udvari és politikai körökben ugyanis, mint az Egyetértés már jelentette, napok óta nagy az izgalom. Báró Dianly Deszönek a miniszterelnökhez intézett nyílt levele, amelyben olyan határozottan mutogatott rá a királyi esküben veletlenségre, mint a monarchikus állam alapjára, valamint azok a lépések, amelyek az alkotmány megőrzésére szolgálják Szell Kálmán felhívatalos bécsi idézése alatt, rendkívül hatással voltak a bécsi körökre. Szell Kálmán, habár utazásának kizárólagosan magánjellege volt, talált alkalmat arra, hogy illetékes tisztelettel előljeltesse aggodalmát és a királyi államférfinak a törvényen alapuló megdöntötlen érveit nem tevéstették el hatástalannak. A bécsi körök megdöbbenetle a jövőnek elejték tart kepe és a király is tudomást szerzett a dolgok valódi állásáról. Az agg uralkodóra, a kinek válasza ezúttal köztudomású, különösen a királyi esküre való hivatkozás tett mély benyomást. Mindennek a dolgok szövege kerültek ma báró Fejérvárynak és Kristóffy Józsefnek audienziáján, amely után a közös miniszterelnök sürgősen tanácskozásra hívta össze a királyt. Hír szerint ezeken a tanácskozásokon a király inkább a választások kiírása felé hajlott, amit az is látszik igazolni, hogy ezután az audienziára után semmiféle kommunikációt sem adtak ki.

Felhívatalosan az audienziáról és az ezt követő közös miniszteri koronatanácsról a következőket jelentik:

A király délután két órákor kihallgatáson fogadta báró Fejérváry Géza miniszterelnököt és Kristóffy József belügyminisztert. Negyed négykor gróf Goluchowski belügyminiszter és báró Burian közös pénzügyminiszter is megjelent a Hofburgban, ahol közös miniszteri értekezlet volt, amely öt óráig tartott. Kristóffy belügyminiszter meg az értekezlet vége előtt hagyta el a Hofburgot. Este hét órákor a magyar miniszterek az expressz-vonattal visszautaztak Budapestre. (M. T. L.)

A király ma délután két órákor báró Fejérváry Géza miniszterelnököt és Kristóffy József belügyminisztert együttes kihallgatáson fogadta, mely egy óra hosszat tartott. Délután fél négy órákor a Hofburgban ő felsége előlékelével tanácskozás volt, amelyen báró Fejérváry Géza magyar miniszterelnök kivül gróf Goluchowski közös belügyminiszter, lovag Pitreich közös hadügyminiszter és báró Burian közös pénzügyminiszter vettek részt. Ez a tanácskozás délután öt óráig tartott. A magyar

miniszterek az esti expressz-vonattal Budapestre visszautaztak. (B. T.)

A magyar kormányhoz közel álló forrásból bécsi tudósítók a következőket jelelték:

Politikai körökben beszéltek, hogy a miniszterek a mai kihallgatáson ismét azt a véleményre jutottak ki, hogy az országgyűlés felhívatalos kiírása nem oportunos a választások kiírása és a döntés is ilyen értelemben esett.

A magyar miniszterek közvélemény környezetéből mindössze annyi szivargott ki, hogy az audienzián a miniszterelnök és a belügyminiszter az üncözést illetőleg utaltak rá, hogy az átlomány fedezve van, ami pedig Kristóffy József, megerősítik, hogy meg akar várni tárczáját.

A bécsi Fremdenblatt jelenti, hogy Kristóffy belügyminiszter lemondásának valódi oka az, hogy a király nem rendel el a választást. Kristóffy egy új országgyűlést kíván a kibontakozást és mivel álláspontját nem tudja érvényesíteni: le kellett vonnia ebből a következtetést. Kristóffy ezután nem csak lemondott, hanem meg is búkkott. A tervezett agitációs körutazást (az általános választás jog érdekében) kénytelen volt elhalasztani.

A Corr. Wilhelm jelenti, hogy a király már elfogadta Lányi igazságügyminiszter lemondását és utódjál Gegus Gusztávot nevezte ki, aki csütörtökön az általános kihallgatások előtt fogja letenni az esküt kezébe.

Fejérváry miniszterelnök a minisztertanácsban be fogja mutatni az uralkodó által jóváhagyott manifestumot, aztán ismét Bécsbe jön, hogy jelen legyen az új igazságügyminiszter felvételénél.

E körülmények mutatják, hogy a király a választások kiírása ellen döntött.

Politikai körökben nagy meglepetést keltett, mikor kitudott, hogy délután a Burgban a király előlekelé alatt koronatanács volt.

Fejérváry miniszterelnök és Kristóffy belügyminiszter kihallgatása délután 2-óráig tartott.

Néhány perccel később megjelent a Burgban báró Burian, gróf Goluchowski és Pitreich, a király dolgozószobájába mentek és megkezdődött a koronatanács. Itteni politikai körökben annál nagyobb jelentőséggel tulajdonítanak a koronatanácsnak, mert a közös miniszterek ma nem is várják meghívást a Burgba.

A koronatanács 5 óra 5 perccor kezdődött. Kristóffy nem volt jelen azon. Fejérváry miniszterelnök a Burgból a koronatanács után visszatért a magyar palotába, tanácskozott Kristóffyval, aztán a két miniszter az expressz-vonattal visszautazott Budapestre.

Magyarország mezőgazdasági érdekeit biztosítja és a magyar ipar fejlődését lehetővé teszi. Valószínű, hogy Szell beszédének és kibontakozási tervének most nem lesz gyakorlati hatása. Az az akció, melyre Fejérváry készült, hogy látszik, abból az előfeltevéből indul ki, hogy a rendezett állapotok helyreállítását Magyarországban semmiféle engedményeket nem kell tenni. Szell pedig némi nemzeti engedményeket, habár nem is nagyon mélyrehatóakat, mégis csak kér. Lehet, hogy a bécsi döntő körökben fenntartották, hogy Szell javaslatára alkalmas időben még visszatérnek, csak az a kérdés, hogy az időpont, amelyet alkalmasnak fognak tartani, tényleg alkalmas lesz-e, vagy pedig akkor már ott fognak tartani, hogy a kelő pillanatot már elszalasztották. Ki tudja, nem fog-e Szell javaslatával megismételni az, a mi Sybilla könyveivel történt?

Látogatások Kossuth Ferencznél.

Kossuth Ferencz, a függetlenségi és 48-as part elnökét ma délelőtt is több politikus látogatta meg. A látogatók között voltak Justh Gyula volt képviselőházi elnök, Totl János és Barabás Béla vezérlo-biztosítási tagok, kikkel a pártelnök hosszabb ideig táncskozott.

... Elmondjuk meg, hogy ma este politikai körökben azt híresztelték, hogy Kossuth Ferencz szombatra kihallgatásra hívják meg a királyhoz. Mint értesültünk, ez a hír egyáltalában nem felel meg a valóságnak.

A király és a trónörökös.

Prágából táviratozza tudósítók: Egy pillanatig látnak írja bécsi tudósítók a cseh konzervatív nagybirtokosság egy előlekelésnek közlése alapján, hogy a király és a trónörökös közt bizonyos ellentétek vannak, amelyek az utóbbi időben különösen kifejeződtek. A király nem egy alkalommal kifejezte rosszaságát a trónörökös viselkedésénél szembe fordított. Főképpen azt helyteleníti az uralkodó, hogy a trónörökös olyan szoros összeköttetést tart fenn egy képviselő-groffal (Valószínűleg gróf Sternbergől van szó — jegyzi meg a cseh lap) és az utolsó parlamenti események nem voltak minden hatás nélkül az uralkodóra. Közvetlenül az új, hogy Forncz Ferdinánd fővezér az nem szívesen látja Gausch miniszterelnököt, viszont a király meg soká nem tűntette ki bizalmával miniszterelnököt annak, mint most és ezt a megelégedést báró Gauschnak a választói körökben a trónörökös jelenlétében nyilván tudatára adta a király.

A pártkörökből.

Báró Fejérváry miniszterelnök és Kristóffy belügyminiszter bécsi utazásának híreire ma este ismét megelégedtek a pártok körhelyesével.

A függetlenségi és 48-as pártkörökben, ahol a nagyszámú ügyvezető tagok között megjelentek Justh Gyula, Polonyi Géza, Súly Gyula és Tóth János vezérlo-biztosítási tagok is, egész határozottan az volt a felfogás, hogy az országgyűlést nem fogja a király összehívni. Késztelenné tartják azonban, hogy mielőtt a kormány végreveszenne be akar rendezni és az adóbevételeket és az üncözést megindítja, az első lépésnél valószínűleg meglátja ismeri a nép hangulatát, mely a kormány minden számítását meg fogja húsítani.

Az alkotmánypártban, dacára a Bécsből érkező kedvezőtlen híreknek, a tagok még mindig nem veszítették el a királyi alkotmányos elzártelehetet bizalmukat. A part tagjai, akik közt jelen voltak Daranyi Ignác, Semsey László, Szilassy Zoltán, Nagy Ferenc és mások, élesen foglalkoztak a bécsi eseményekkel. Egyesek olyan híreket kapnak Bécsből, hogy a király még mindig nem döntött a választások kiírása ellen és hogy remény van az országgyűlésnek törvényes időben való összehívására, a part tagjainak túlnyomó többsége azonban nagyon kétségbe fogadta ezeket a híreket. Minthát Szell Kálmán a Nemzeti Kaszinóban azt a nyilatkozatot tette, hogy ő Bécsben a politikai körökkel semmiféle érintkezést nem keresett, a párt tagjai között az a felfogás alakult ki, hogy a kormány minden erővel megkísérelt, csak hogy az uralkodó alkotmányellenes eszeveszére rábírja s hogy ennek a nemzet és a dinasztia ellen irányuló akciónak valószínűleg sikere is legyen. A törvényes határidő azonban csak egy hét múlva jár le s addig még bizakodni kell a királyi alkotmányserzetekben.

Az új-párt tagjai ma este a rendes heti vacsorára gyűltek össze, azonban báró Dianly Deszö kivül csak mintegy huszan jelentek meg. Itt is az volt az általános felfogás, hogy az országgyűlést nem hívják össze, hanem a kormány a közigazgatást országvezető a maga képepe akarja szervezni, hogy aztán hozzá láthasson a legnehezebb feladathoz, az adóössz üncözés kényser útján való végrehajtásához.

Magyarország mezőgazdasági érdekeit biztosítja és a magyar ipar fejlődését lehetővé teszi. Valószínű, hogy Szell beszédének és kibontakozási tervének most nem lesz gyakorlati hatása. Az az akció, melyre Fejérváry készült, hogy látszik, abból az előfeltevéből indul ki, hogy a rendezett állapotok helyreállítását Magyarországban semmiféle engedményeket nem kell tenni. Szell pedig némi nemzeti engedményeket, habár nem is nagyon mélyrehatóakat, mégis csak kér. Lehet, hogy a bécsi döntő körökben fenntartották, hogy Szell javaslatára alkalmas időben még visszatérnek, csak az a kérdés, hogy az időpont, amelyet alkalmasnak fognak tartani, tényleg alkalmas lesz-e, vagy pedig akkor már ott fognak tartani, hogy a kelő pillanatot már elszalasztották. Ki tudja, nem fog-e Szell javaslatával megismételni az, a mi Sybilla könyveivel történt?

Látogatások Kossuth Ferencznél.

Kossuth Ferencz, a függetlenségi és 48-as part elnökét ma délelőtt is több politikus látogatta meg. A látogatók között voltak Justh Gyula volt képviselőházi elnök, Totl János és Barabás Béla vezérlo-biztosítási tagok, kikkel a pártelnök hosszabb ideig táncskozott.

... Elmondjuk meg, hogy ma este politikai körökben azt híresztelték, hogy Kossuth Ferencz szombatra kihallgatásra hívják meg a királyhoz. Mint értesültünk, ez a hír egyáltalában nem felel meg a valóságnak.

A király és a trónörökös.

Prágából táviratozza tudósítók: Egy pillanatig látnak írja bécsi tudósítók a cseh konzervatív nagybirtokosság egy előlekelésnek közlése alapján, hogy a király és a trónörökös közt bizonyos ellentétek vannak, amelyek az utóbbi időben különösen kifejeződtek. A király nem egy alkalommal kifejezte rosszaságát a trónörökös viselkedésénél szembe fordított. Főképpen azt helyteleníti az uralkodó, hogy a trónörökös olyan szoros összeköttetést tart fenn egy képviselő-groffal (Valószínűleg gróf Sternbergől van szó — jegyzi meg a cseh lap) és az utolsó parlamenti események nem voltak minden hatás nélkül az uralkodóra. Közvetlenül az új, hogy Forncz Ferdinánd fővezér az nem szívesen látja Gausch miniszterelnököt, viszont a király meg soká nem tűntette ki bizalmával miniszterelnököt annak, mint most és ezt a megelégedést báró Gauschnak a választói körökben a trónörökös jelenlétében nyilván tudatára adta a király.

A pártkörökből.

Báró Fejérváry miniszterelnök és Kristóffy belügyminiszter bécsi utazásának híreire ma este ismét megelégedtek a pártok körhelyesével.

A függetlenségi és 48-as pártkörökben, ahol a nagyszámú ügyvezető tagok között megjelentek Justh Gyula, Polonyi Géza, Súly Gyula és Tóth János vezérlo-biztosítási tagok is, egész határozottan az volt a felfogás, hogy az országgyűlést nem fogja a király összehívni. Késztelenné tartják azonban, hogy mielőtt a kormány végreveszenne be akar rendezni és az adóbevételeket és az üncözést megindítja, az első lépésnél valószínűleg meglátja ismeri a nép hangulatát, mely a kormány minden számítását meg fogja húsítani.

Az alkotmánypártban, dacára a Bécsből érkező kedvezőtlen híreknek, a tagok még mindig nem veszítették el a királyi alkotmányos elzártelehetet bizalmukat. A part tagjai, akik közt jelen voltak Daranyi Ignác, Semsey László, Szilassy Zoltán, Nagy Ferenc és mások, élesen foglalkoztak a bécsi eseményekkel. Egyesek olyan híreket kapnak Bécsből, hogy a király még mindig nem döntött a választások kiírása ellen és hogy remény van az országgyűlésnek törvényes időben való összehívására, a part tagjainak túlnyomó többsége azonban nagyon kétségbe fogadta ezeket a híreket. Minthát Szell Kálmán a Nemzeti Kaszinóban azt a nyilatkozatot tette, hogy ő Bécsben a politikai körökkel semmiféle érintkezést nem keresett, a párt tagjai között az a felfogás alakult ki, hogy a kormány minden erővel megkísérelt, csak hogy az uralkodó alkotmányellenes eszeveszére rábírja s hogy ennek a nemzet és a dinasztia ellen irányuló akciónak valószínűleg sikere is legyen. A törvényes határidő azonban csak egy hét múlva jár le s addig még bizakodni kell a királyi alkotmányserzetekben.

Az új-párt tagjai ma este a rendes heti vacsorára gyűltek össze, azonban báró Dianly Deszö kivül csak mintegy huszan jelentek meg. Itt is az volt az általános felfogás, hogy az országgyűlést nem hívják össze, hanem a kormány a közigazgatást országvezető a maga képepe akarja szervezni, hogy aztán hozzá láthasson a legnehezebb feladathoz, az adóössz üncözés kényser útján való végrehajtásához.

beadta nyugdíjazás iránt kérvényét is. A győri főispáni teendőket ellátásával a belügyminiszter Győrmege atánpáját, Győr város főispáni teendőinek elintézésével pedig a város polgármesterét bízta meg.

Győrmege és Győr város egyelőre nem fog új főispánt kapni s addig, amíg az ellentéti vármegyékben rendet nem csinálnak addig gróf Laszberg nyugdíjazását sem intézik el, mert csak ennek megtörténte után nevezik ki az új győri főispánt.

Az adóhátralékok behajtása.

Hegeudis Ferencz pénzügyminiszter a minap értekezletre hívta össze az ország összes pénzügyigazgatóit az ex-lex állapot meg-előző adóhátralékok behajtása ir.ében.

Az értekezleten, melyet a pénzügyigazgatók egy része azon az alapon volt, hogy a törvényesen megállapított adók az ex-lex időben is behajthatók, a többség azonban egy nyilatkozatot, hogy az ex-lex állapotban egyáltalán minden állami adóvégrehajtást tilt a törvény; a többség hivatkozott Lukács László volt pénzügyminiszternek egy rendelkezésre, amely szinten ezt az elvet érvényesítette.

A pénzügyminiszter a régi adóhátralékok behajtása ügyében egyelőre még nem döntött, hanem az a szándéka, hogy a minisztertanács elé terjeszti az egész ügyet.

Sorozás Zalában.

Nagykanizsáról jelentik: Vécsey Zsigmond polgármester ma birtelménél felhívta az 1855. évi évi született lakókat, hogy április hó 14-én a városban sorshuzásra jelenjenek meg. A hírtelen nagy feltűnést keltett. Városzerte azt hiszik, hogy a királyi biztos már a közel jövőben meg fogja ejteni a sorozást.

Pest vármegye.

Pest vármegye elnökségének kinevezése még ma sem jelent meg. Ismét hónapra igértek. Az alodabasi járás közbiztos Páloz Flóráth István, Baráth Kálmán és Ferkas László törvényhatósági bizottsági tagok meghívására Aladabasi március 31-én parkolóbizottság alkalmával népes értekezletet tartott a megyei elnöki ügyében.

Az elfogadott határozati javaslat főbb pontjai az: k.

Az értekezlet a vármegye mindazon tisztviselői iránt, kik hivataluk elvégzésével saját egyéni érdekek feladására, házassági érzelműre s a vármegyei önkormányzat iránti tisztelettel tettek felajánlásukat, legelőször szerelmük és nagyvárosi elnöküknek át adták a bizottsági okiratot a jövőben is igaz ragaszkodással.

Az értekezlet határozati kimondja, hogy nem helyes az, ha megválasztott régi tisztviselői a királyi biztos által kinevezett hivatalnokokkal együtt működnek s kívánja, hogy az, aki szolgálatában tovább is meg akarja maradni, adja vissza az a miniszteri annak, akinek nyerte s kinevezését a királyi biztos által kéri.

Az értekezlet elhatározta, hogy a vármegye mindazon tisztviselői, kik a mezejai önkormányzat feladatait közelebbi hivatalos állásból lemondottak és akiket elhagyott a vármegyehez hűk maradtak, ehányt állítsa joggyógyítást irónak (akik a királyi kötelezettséget vállalni tagadnak) és k, hogy a legelső alkalommal minden éven át elbírárt, hogy a lemondott tisztviselő, minden munkáját megújítva, visszatérjen a régi hivatalos állásába és hogy a vármegyei önkormányzat iránti tisztelettel tettek felajánlásukat, legelőször szerelmük és nagyvárosi elnöküknek át adták a bizottsági okiratot a jövőben is igaz ragaszkodással.

A belügyminiszter a kormánybiztosokról.

Kristóffy József belügyminiszter a minisztertanács határozata alapján tudvaleg több vármegyei területre kormánybiztosokat nevezett ki. Az illető vármegyék alispáni közgyűlés határozat folytán feltérjeszték a belügyminiszterhez a kormánybiztosok kinevezése ellen melyben az 1886 évi XXI. t. c. 4-k szakszava való hivatkozással a kormánybiztosok kinevezését törvényesnek jelentették ki, mert a fent hivatkozott törvény csak miniszteri be-ások kiküldetését enged meg. A törvényhatóságok kifogásolták a kormánybiztos megválasztás ir.édelmet is, mert szerenék a kinevezés csak a központi és közégi ügykezelésre vonatkozhat, de nem érheti a paraszi fősolgabirosgokat és titkárságokat az el-ten is, hogy a kormánybiztosok fegyveres erővel használjanak. Kristóffy József belügyminiszter ma válaszában leírta a vármegyék feltérjesztésére, melyben kiemelt, hogy a kormánybiztosok nem a belügyminiszter, hanem az önkormányzat minisztertanácsa megbízottak, akik azonban megválasztásuk természetével a belügyminiszter hatásköré alá tartoznak. A vizsgálat jogát — mondja a leirat — kérésiglenen s a kormánybiztos megválasztás azon kitétele, hogy a megyei központi ügykezelést a jársokra és köz-ségekre kihatólag vizsgálják meg a kormánybiztosok, világosan és érthetően magában foglalja a fősolgabirosgok megválasztás ir.édelmet is. A mi végnél a fegyveres erő igénybevétele ir.édelmet, a belügyminiszter feltétlenül jogosnak mondja a kormánybiztosoknak mint az önkormányzat megbízottainak az irányú ténykedéseit.

beadta nyugdíjazás iránt kérvényét is. A győri főispáni teendőket ellátásával a belügyminiszter Győrmege atánpáját, Győr város főispáni teendőinek elintézésével pedig a város polgármesterét bízta meg.

Győrmege és Győr város egyelőre nem fog új főispánt kapni s addig, amíg az ellentéti vármegyékben rendet nem csinálnak addig gróf Laszberg nyugdíjazását sem intézik el, mert csak ennek megtörténte után nevezik ki az új győri főispánt.

Az adóhátralékok behajtása.

Hegeudis Ferencz pénzügyminiszter a minap értekezletre hívta össze az ország összes pénzügyigazgatóit az ex-lex állapot meg-előző adóhátralékok behajtása ir.ében.

Az értekezleten, melyet a pénzügyigazgatók egy része azon az alapon volt, hogy a törvényesen megállapított adók az ex-lex időben is behajthatók, a többség azonban egy nyilatkozatot, hogy az ex-lex állapotban egyáltalán minden állami adóvégrehajtást tilt a törvény; a többség hivatkozott Lukács László volt pénzügyminiszternek egy rendelkezésre, amely szinten ezt az elvet érvényesítette.

A pénzügyminiszter a régi adóhátralékok behajtása ügyében egyelőre még nem döntött, hanem az a szándéka, hogy a minisztertanács elé terjeszti az egész ügyet.

Sorozás Zalában.

Nagykanizsáról jelentik: Vécsey Zsigmond polgármester ma birtelménél felhívta az 1855. évi évi született lakókat, hogy április hó 14-én a városban sorshuzásra jelenjenek meg. A hírtelen nagy feltűnést keltett. Városzerte azt hiszik, hogy a királyi biztos már a közel jövőben meg fogja ejteni a sorozást.

Pest vármegye.

Pest vármegye elnökségének kinevezése még ma sem jelent meg. Ismét hónapra igértek. Az alodabasi járás közbiztos Páloz Flóráth István, Baráth Kálmán és Ferkas László törvényhatósági bizottsági tagok meghívására Aladabasi március 31-én parkolóbizottság alkalmával népes értekezletet tartott a megyei elnöki ügyében.

Az elfogadott határozati javaslat főbb pontjai az: k.

Az értekezlet a vármegye mindazon tisztviselői iránt, kik hivataluk elvégzésével saját egyéni érdekek feladására, házassági érzelműre s a vármegyei önkormányzat iránti tisztelettel tettek felajánlásukat, legelőször szerelmük és nagyvárosi elnöküknek át adták a bizottsági okiratot a jövőben is igaz ragaszkodással.

Az értekezlet határozati kimondja, hogy nem helyes az, ha megválasztott régi tisztviselői a királyi biztos által kinevezett hivatalnokokkal együtt működnek s kívánja, hogy az, aki szolgálatában tovább is meg akarja maradni, adja vissza az a miniszteri annak, akinek nyerte s kinevezését a királyi biztos által kéri.

Az értekezlet elhatározta, hogy a vármegye mindazon tisztviselői, kik a mezejai önkormányzat feladatait közelebbi hivatalos állásból lemondottak és akiket elhagyott a vármegyehez hűk maradtak, ehányt állítsa joggyógyítást irónak (akik a királyi kötelezettséget vállalni tagadnak) és k, hogy a legelső alkalommal minden éven át elbírárt, hogy a lemondott tisztviselő, minden munkáját megújítva, visszatérjen a régi hivatalos állásába és hogy a vármegyei önkormányzat iránti tisztelettel tettek felajánlásukat, legelőször szerelmük és nagyvárosi elnöküknek át adták a bizottsági okiratot a jövőben is igaz ragaszkodással.

A belügyminiszter a kormánybiztosokról.

Kristóffy József belügyminiszter a minisztertanács határozata alapján tudvaleg több vármegyei területre kormánybiztosokat nevezett ki. Az illető vármegyék alispáni közgyűlés határozat folytán feltérjeszték a belügyminiszterhez a kormánybiztosok kinevezése ellen melyben az 1886 évi XXI. t. c. 4-k szakszava való hivatkozással a kormánybiztosok kinevezését törvényesnek jelentették ki, mert a fent hivatkozott törvény csak miniszteri be-ások kiküldetését enged meg. A törvényhatóságok kifogásolták a kormánybiztos megválasztás ir.édelmet is, mert szerenék a kinevezés csak a központi és közégi ügykezelésre vonatkozhat, de nem érheti a paraszi fősolgabirosgokat és titkárságokat az el-ten is, hogy a kormánybiztosok fegyveres erővel használjanak. Kristóffy József belügyminiszter ma válaszában leírta a vármegyék feltérjesztésére, melyben kiemelt, hogy a kormánybiztosok nem a belügyminiszter, hanem az önkormányzat minisztertanácsa megbízottak, akik azonban megválasztásuk természetével a belügyminiszter hatásköré alá tartoznak. A vizsgálat jogát — mondja a leirat — kérésiglenen s a kormánybiztos megválasztás azon kitétele, hogy a megyei központi ügykezelést a jársokra és köz-ségekre kihatólag vizsgálják meg a kormánybiztosok, világosan és érthetően magában foglalja a fősolgabirosgok megválasztás ir.édelmet is. A mi végnél a fegyveres erő igénybevétele ir.édelmet, a belügyminiszter feltétlenül jogosnak mondja a kormánybiztosoknak mint az önkormányzat megbízottainak az irányú ténykedéseit.

beadta nyugdíjazás iránt kérvényét is. A győri főispáni teendőket ellátásával a belügyminiszter Győrmege atánpáját, Győr város főispáni teendőinek elintézésével pedig a város polgármesterét bízta meg.

Győrmege és Győr város egyelőre nem fog új főispánt kapni s addig, amíg az ellentéti vármegyékben rendet nem csinálnak addig gróf Laszberg nyugdíjazását sem intézik el, mert csak ennek megtörténte után nevezik ki az új győri főispánt.

Az adóhátralékok behajtása.

Hegeudis Ferencz pénzügyminiszter a minap értekezletre hívta össze az ország összes pénzügyigazgatóit az ex-lex állapot meg-előző adóhátralékok behajtása ir.ében.

Az értekezleten, melyet a pénzügyigazgatók egy része azon az alapon volt, hogy a törvényesen megállapított adók az ex-lex időben is behajthatók, a többség azonban egy nyilatkozatot, hogy az ex-lex állapotban egyáltalán minden állami adóvégrehajtást tilt a törvény; a többség hivatkozott Lukács László volt pénzügyminiszternek egy rendelkezésre, amely szinten ezt az elvet érvényesítette.

A pénzügyminiszter a régi adóhátralékok behajtása ügyében egyelőre még nem döntött, hanem az a szándéka, hogy a minisztertanács elé terjeszti az egész ügyet.

Sorozás Zalában.

Nagykanizsáról jelentik: Vécsey Zsigmond polgármester ma birtelménél felhívta az 1855. évi évi született lakókat, hogy április hó 14-én a városban sorshuzásra jelenjenek meg. A hírtelen nagy feltűnést keltett. Városzerte azt hiszik, hogy a királyi biztos már a közel jövőben meg fogja ejteni a sorozást.

Pest vármegye.

Pest vármegye elnökségének kinevezése még ma sem jelent meg. Ismét hónapra igértek. Az alodabasi járás közbiztos Páloz Flóráth István, Baráth Kálmán és Ferkas László törvényhatósági bizottsági tagok meghívására Aladabasi március 31-én parkolóbizottság alkalmával népes értekezletet tartott a megyei elnöki ügyében.

Az elfogadott határozati javaslat főbb pontjai az: k.

Az értekezlet a vármegye mindazon tisztviselői iránt, kik hivataluk elvégzésével saját egyéni érdekek feladására, házassági érzelműre s a vármegyei önkormányzat iránti tisztelettel tettek felajánlásukat, legelőször szerelmük és nagyvárosi elnöküknek át adták a bizottsági okiratot a jövőben is igaz ragaszkodással.

Az értekezlet határozati kimondja, hogy nem helyes az, ha megválasztott régi tisztviselői a királyi biztos által kinevezett hivatalnokokkal együtt működnek s kívánja, hogy az, aki szolgálatában tovább is meg akarja maradni, adja vissza az a miniszteri annak, akinek nyerte s kinevezését a királyi biztos által kéri.

Az értekezlet elhatározta, hogy a vármegye mindazon tisztviselői, kik a mezejai önkormányzat feladatait közelebbi hivatalos állásból lemondottak és akiket elhagyott a vármegyehez hűk maradtak, ehányt állítsa joggyógyítást irónak (akik a királyi kötelezettséget vállalni tagadnak) és k, hogy a legelső alkalommal minden éven át elbírárt, hogy a lemondott tisztviselő, minden munkáját megújítva, visszatérjen a régi hivatalos állásába és hogy a vármegyei önkormányzat iránti tisztelettel tettek felajánlásukat, legelőször szerelmük és nagyvárosi elnöküknek át adták a bizottsági okiratot a jövőben is igaz ragaszkodással.

A belügyminiszter a kormánybiztosokról.

Kristóffy József belügyminiszter a minisztertanács határozata alapján tudvaleg több vármegyei területre kormánybiztosokat nevezett ki. Az illető vármegyék alispáni közgyűlés határozat folytán feltérjeszték a belügyminiszterhez a kormánybiztosok kinevezése ellen melyben az 1886 évi XXI. t. c. 4-k szakszava való hivatkozással a kormánybiztosok kinevezését törvényesnek jelentették ki, mert a fent hivatkozott törvény csak miniszteri be-ások kiküldetését enged meg. A törvényhatóságok kifogásolták a kormánybiztos megválasztás ir.édelmet is, mert szerenék a kinevezés csak a központi és közégi ügykezelésre vonatkozhat, de nem érheti a paraszi fősolgabirosgokat és titkárságokat az el-ten is, hogy a kormánybiztosok fegyveres erővel használjanak. Kristóffy József belügyminiszter ma válaszában leírta a vármegyék feltérjesztésére, melyben kiemelt, hogy a kormánybiztosok nem a belügyminiszter, hanem az önkormányzat minisztertanácsa megbízottak, akik azonban megválasztásuk természetével a belügyminiszter hatásköré alá tartoznak. A vizsgálat jogát — mondja a leirat — kérésiglenen s a kormánybiztos megválasztás azon kitétele, hogy a megyei központi ügykezelést a jársokra és köz-ségekre kihatólag vizsgálják meg a kormánybiztosok, világosan és érthetően magában foglalja a fősolgabirosgok megválasztás ir.édelmet is. A mi végnél a fegyveres erő igénybevétele ir.édelmet, a belügyminiszter feltétlenül jogosnak mondja a kormánybiztosoknak mint az önkormányzat megbízottainak az irányú ténykedéseit.

beadta nyugdíjazás iránt kérvényét is. A győri főispáni teendőket ellátásával a belügyminiszter Győrmege atánpáját, Győr város főispáni teendőinek elintézésével pedig a város polgármesterét bízta meg.

Győrmege és Győr város egyelőre nem fog új főispánt kapni s addig, amíg az ellentéti vármegyékben rendet nem csinálnak addig gróf Laszberg nyugdíjazását sem intézik el, mert csak ennek megtörténte után nevezik ki az új győri főispánt.

Az adóhátralékok behajtása.

Hegeudis Ferencz pénzügyminiszter a minap értekezletre hívta össze az ország összes pénzügyigazgatóit az ex-lex állapot meg-előző adóhátralékok behajtása ir.ében.

Az értekezleten, melyet a pénzügyigazgatók egy része azon az alapon volt, hogy a törvényesen megállapított adók az ex-lex időben is behajthatók, a többség azonban egy nyilatkozatot, hogy az ex-lex állapotban egyáltalán minden állami adóvégrehajtást tilt a törvény; a többség hivatkozott Lukács László volt pénzügyminiszternek egy rendelkezésre, amely szinten ezt az elvet érvényesítette.

A pénzügyminiszter a régi adóhátralékok behajtása ügyében egyelőre még nem döntött, hanem az a szándéka, hogy a minisztertanács elé terjeszti az egész ügyet.

Sorozás Zalában.

Nagykanizsáról jelentik: Vécsey Zsigmond polgármester ma birtelménél felhívta az 1855. évi évi született lakókat, hogy április hó 14-én a városban sorshuzásra jelenjenek meg. A hírtelen nagy feltűnést keltett. Városzerte azt hiszik, hogy a királyi biztos már a közel jövőben meg fogja ejteni

zentul sem fogja megszegni a törvényt, amelynek szigorú szabványai szerint kezdte meg a harcot a törvények felhagyásával, elcsavarás ellen.

A kormány tehát nem szegte meg a törvényt és ezental sem fogja megszegni.

Betiltott közgyűlés.

Heves vármegye április 9-iki rendkívüli közgyűlését a vármegye régebbi határozata alapján lett volna összehívandó, a helyigényes betiltotta. Még a múlt év augusztus havában elhatározta a vármegye, hogy a válságos állapot tarl, minden hó elején rendkívüli közgyűlést fognak egybehívni. Ez eddig minden akadály nélkül meg is történt, hiszen ez a vármegyének örendelkezési joga. Most azonban szemérmesül a kormány a közgyűlés megvárása, mert az éppen a kritikus napra esett volna és a vármegye bizonyára megtagadta volna az alkalmat, hogy az országgyűlés össze nem hívása miatt azonnal meghozza tilkoszó határozatát.

A gyűlékezési jog szabályozása.

Kristóffy József helyigényes tudvalegleg visszavonta a gyűlékezési jog korlátozó tárgyú javaslatát a közgyűlésről. A helyigényes erről a következő leírásban értesítette a főispánokat, királyi és kormánybiztosokat, valamint a városi és vármegyei törvényhatóságok első tisztviselőit: Mután azok az indokok, melyek miatt a folyó évi február hó 25-ére az országgyűlés feloldása tervezett és csak az országgyűlési kérelem megvárásával maga után vonható általános közgyűlésekkel szemben, az állami rend és közbiztonság érdekében kénytelen voltam azoknak tudomásul vételeit folyó évi 1405. eln. sz. alatti kiadott rendelettel némi korlátozásnak alávetni, ma már meggyőződtem, hogy a törvényes rend és köznyugalom helyreállítása céljából tett intézkedések már is oly eredményesek voltak, hogy a lakosság széles rétegeiben uralkodott igazgatási egyetemes mérvben lecsillapodott a gyűlékezési szabadság kivétel korlátozásának feloldás szükségét többé nem látom; indítvány érem magamat, hogy a népgyűlések tartását korlátozó folyó évi február hó 17-én 1405. eln. sz. alatti kiadott rendelettel hatályon kívül helyezzem.

Megjegyzem azonban, hogy a gyűlékezési jogra nézve az 1848. évi 218. sz. az 1858. évi 123. eln. sz. az 1858. évi 766. eln. sz. és a folyó évi 2309. eln. számú helyigényesiről kiadott rendelet k. továbbra is érvényben maradnak és így a népgyűlések és a folyó évi 2309. eln. számú rendeletben megjelölt egyéb gyűlékezések ezental is előzetes bejelentés alá esnek és azoknak tudomásul vételénél a program törvényesség, a rend és biztonság iránt nyújtott biztosíték és az esetleg felmerülő helyi viszonyok mindig mérlegelendők.

Becsületértési pör Borsodmegye tisztviselői ellen.

Miskolczi jelentésműködés: Az a nagy szemérmeskedő kellett a Borsodmegyei tisztviselői ellen, melyet Horváth Béla királyi főispánok utólag Borsod vármegye tisztviselői ellen, mind nagyobb arányúkat tilt.

A pör előzménye az, hogy Rácz Ernő kir. főispánok az államügyek hivatali ügyeinek máj 12-én decemberben a szabadságra ment. Közvetlen a főispán inszalláció, Rácz, aki meggyőződésű volt, hogy a kereskedelmi miniszter az inszallációban való megjelölésére akaratlanul kénytelenül tartozik, melyet akaratlanul megtagadott. Horváth elnökletével, hogy ezt halassa ki. Horváth elnökletével a rendőrség utján halassa a miniszterrel.

Ez inszalláció eljárása folytan a megye tisztviselői bejelentették és azonnal több százasan jelentették vele. Emellett indította a pört Horváth a megye tisztviselői ellen.

A mai tárgyalás iránt a közönség érdeklődése óriási volt. Legelőször a vádoltakat hallgatta ki a bíróság, akik valamennyien azt vallották, hogy Horváth Béla ügyében egyöntetű határozattal elutasították, hanem külön-külön, de mindannyian elhatározták, hogy olyan emberrel, aki tisztán csak azért, hogy felelősséget hárítsa magára, ilyen inszallációkat tesz, szóba nem kívánunk, vele minden megértenkedést megszakítunk.

A királyi biztosok.

A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a királyi Nagy László szászvármegyei főispán Szabolcsmegyébe teljes hatalmú királyi biztosra kinevezte. Mielőtt nekünk Nyíregyházáról jelentik, a kormány ma leiratunk elcsúsztatta Szabolcsmegyét a királyi biztos kinevezéséről. Nagykarólyi pedig azt jelenti, hogy a helyigényes ügyvivő ma korlátozott rendeletével a Szászvármegye háztartási alapját terhelő járulékok és mindenemmi személyi járulékok kitalványozásának jogát a főispánok, illetve most már királyi biztosra ruházta át.

Sulyovszky Dersó, a Somogy és Zalamegyébe kirendelt tejhatalmú királyi biztos ma délután fél tíz óráig órákig érkezett meg Eszösvárra. Bár a város hangulatát teljesen nyugodt volt, a királyi biztos fogadására messzemenő óvintézkedéseket tettek.

A pályaudvaron, amelyet teljesen elzártak a közönség elől, a 44. gyalogezred egy százada állott őrséget. Az állomásra nagy számban esendőségek és rendőrséget vezényelték ki, akik az állomási épület előtt köröngeltek. Az állomástól a megyeházaig vezető utronál batornak és esendőrök tartották megzsalálva, a megyeháza pedig a főlépcsőtől kezdve az első emeletig, ahol a királyi biztos számára lakás van berendezve, szorongós esendőrök állottak sorral. A királyi biztos Leposics Ignác rendőrkapitány és Psik Andor, a volt főispán tiltakozóan várta. Sulyovszky kiszállta a vasúti kocsiból, a diszszázd parancsnoknak jelentését fogadta, majd elépett a diszszázd

előtt s háromtagú kíséretével két rozoga fiákeren ronult be a városba. Az első kocsin ő maga állt a melé kirendelt miniszteri titkárral, a második pedig Leposics rendőrkapitány és Psik, volt főispáni titkár.

A városban nem látszott senkimen tudomást venni a királyi biztos bevonulásáról. Az utcák teljesen ki voltak halva, csupán a hetivasár miatt verődött össze a megyeház előtt mintegy ötven ember, jobbra a vidékiek. Sok házon gyűszöbögő leng, számos üzlet zárta van. Nemcsak, hogy a közönség nem mutatkozott, hanem sok helyütt még az utcára néző ablakokat is lefüggönyözték.

Sulyovszky a megyeházára való megérkezése után fogadta az alispánhelyettes Gabrisits Károly főlegyzőt és Leposics rendőrkapitányt, akik előlt elismerésnek adott kifejezést a bevonulásuk tapaszlati rend felélt.

Szászrégenből táviratozzák: Vozáry János királyi biztos intézkedésére holnap Gergely Sándor és Reicher Aladar régi felsőparási és Körösy György régi alispáni szobalabratok erőszakkal fogják hivatalukból eltávolítani. A 64. gyalogezred egy százada felszereléssel és 31 tiszt vezénylete alatt és egy szakasz esendőr Ziegler főhadnagy parancsnoksága alatt ideérkezett.

A horvátországi adók.

Eszéről táviratozzák: Graf polgármester felhívást intézett a polgársághoz a határokon adók befizetése iránt. Annál is inkább fizessek be az adókat, — így szól a felhívás — mert az exlex megszüntetével semmitie tekintetbe nem számíthatnak és a határokonként teljes számmal fogadják. A polgármester oktatlan fenyegetésnek algha les: meg a hatása a horvátok színt is.

A nemzeti ellentállás.

A nemzeti ellentállásról szóló újabb tudósítások ezek:

Arva vármegye.

Arva vármegye törvényhatósági bizottsága — mint Alsó-Kubinból jelentik — Csillágy József főispán elnökletével uriol rendkívüli közgyűlésen az országgyűlési kérelemnek a jelenlegi válságra vonatkozó átiratát tárgyalván, az állandó választmányi kérelemre javaslatot fogadta el. (Szállás Ferenc volt nemességi képviselő elmondott beszámolója szerint Dula György alispán határozta meg.)

A törvényhatósági bizottság a törvényhatóságok beavatkozó határozatát azon egyetemesül veszi határozat tudomásul, hogy korábban határozatlanlag törvényhatóságok állapították meg, hogy az értekezlet ebben a kérdésben már egyhangúlag hozott határozatot, amelynek többé hozzájárulni nem lehet; így valóban az alispán urak aon állítják, hogy a függetlenségi párt részéről szó aza senki sem jelentett. Ugy látszik azonban, hogy az alispán egyhangú határozata elajlott, mit csakis így tudott elérni. Ami pedig a társulat zúg és haragot váltott, az nem a kifizetés tagra becsült, függetlenségi párt részéről költözött, hanem a mar ott bízalmat a nemzeti legújabb, legje előléle, vagy kezdése a kibontakozás szakt, állita helyre kárlányok és a nemzet közti egyetértést és így valóban meg szentgőhárdi becsületét vagy szavalt: A szót szentgőhárdi hazára szállón állás és béke.

Bors vármegye.

A közigazgatási bizottság ma délután, melyen — mint felhatalmazott jelentik — Dombay Vilmos bizotsági tag tiltakozott. Sényi meggyőződik és Pogany alispán elnöknek, illetve jelenléte ellen a az összes tárgyalások a napirendről való levetélt indítványozta. A meggyőződik szavazást rendelt el és két szövegszerű az indítványt elutasították. Az ülés jelenlévő négy választott bizotsági tag elhárított. Az ülés azután incidens nélkül folyt le.

Kecskemét.

Kecskemét város törvényhatósága ma délután rendkívüli közgyűlést tartott melyen Tomory Jenő bizotsági tag hazafias beszéd kíséretében a következő indítványt terjesztette be: "Részlet hírek keltek szomorú. Mind konyhában előléle, hogy a felsége nem rendel el törvényes határozatot az általános képviselőválasztásokról. Ez a határozat az 1857. évi III. törvények 6. szakasza szerint így értendő, hogy a választásokat oly időpontban kell elrendelni, mely szerint az országgyűlés feloszlatását szanított harom hónap alatt az új országgyűlés összehívásáig.

Az 1905. évi évi összehívott országgyűlést folyó évi február hó 19-én karantánosan feloldozták. A régi országgyűlés feloszlatásának a törvényhatóságok általános védelme felélt, tehát meggyőződik, hogy az országgyűlés a törvényben előlt határozat felélt szövegszerű leírás: "Beválasztás kifizetése az április 9-ike. S a kormányhoz kért adó közt, immár mind nagyobb bizonyossággal híresztelték, hogy az apostoli koronás király nem szándékozik a törvényes országgyűlés elrendelésére a választásokat.

Az 1867. évi III. törv. a királyi szentesített záradékkal ellátta emelkedett közzelgő értekezési alkalmatlan törvények közüli törzök felélt, amelyek megválasztására és megtartására bonyolult, sem esküvel és királyi hatalmú kötelezést meg a nemességek a korona viselője. A midőn felélt az ez idő szerinti ügyvezető kormány az a határozat adja a koronának, hogy ne rendelkezjen a választásokat, ugyanakkor a kormány nemcsak törvényesül követ el, de eskü és törvényességére kényszeríti a magyar királyt.

Mi, akik hódoló hívei vagyunk a magyar királynak és a dinasztiának, de egyúttal tanácsadók is az ezvezetes magyar alkotmány — részleges gondolatok április 9-ikére, amikor összehívhatók az alábbiakból a becsület, alkotmánytisztviselői. A haza és a trón őszingája érdekében, Magyarország sorsa fő é toronylábú bizonytalan felélt elhatározására a tizenkétfős órában fölélt aggódó szavakait. Összinté alváltól hódolattal kérjük a koronás királyt: ne engedjen lelkismeretlen tanácsosai fölbitetésnek s ne hagyja magát eltáncoltatni királyi szent esküjéről és alkotmányos kötelezettségéről. Forró óhajaink, hogy hazafias kerék né eljussan a trón magas számolyához s behozhatják nyírjen királyunk atyai szívéhez.

Kecskemét város törvényhatósági bizottsága hazafias kötelezettséget siet teljesíteni emez aggodalmának és a koronához intézett hódolatteljeskeresének letelezlen, őszinte kifejezésével. S testvéri szeretettel fordul az ország minden törvényhatóságához, hogy csatlakozzék hozzánk s így az egyetemesben rejlt erővel nyilakozhassék meg a trón és a királyi és alkotmánytisztviselő magyar nemzet tiltakozása a gonosz tanácsadók esküszegő-re és alkotmánytörásra irányuló tanácsosai ellen.

Mert rendheltelen királyunk alkotmányos és vallásos érzelmeibe vetett hitünk s ez a hit megdönböztet en meggyőződéssel érlel bennünk azt a reményeket, hogyha ő felsége, ha a kormány által adott tanácsok ezen jelentőségű és következményeiről fölri agostiták — alkotmányunk ilyen megsértése — sohasem fog bekövetkezni.

Az indítványt Szappona István volt országgyűlési képviselő és dr. Kiss Albert bizotsági tag pártoló hozzájárulása után egyhangúlag elfogadta a közgyűlés.

Szepes vármegye.

Igéről telegrafálják: Szepesmegye állandó választmánya mai ülésében hozott határozatában óvat emelt az országgyűlésnek királyi bizotsági történeti feloszlata, a királyi bizotszokok kinevezése és a törvényhatóságok önkormányzatának a királyi bizotszok által való felügyelése ellen.

Tilakoznak a kü államokkal való kereskedelmi szerződésnek rendelt uton való megkötése, a gyűlékezési jogok és a sajszabadság, a törvényhatóságok dotációjának megvonása ellen. Szepesmegye közzönsége ama reményekkel áll kifejezést, hogy az országgyűlés törvényes időben össze fog hívni, ha azonban ez nem történik meg, a megye az el nemállás s orvesszere kiüldözés országos bizotsági a megye volt országgyűlési képviselőt küldi ki.

Liptó vármegye.

Dr. Palugyay Moricz, a Liptó megyei függetlenségi párt elnöke a következő nyilatkozatot közzételezte kör lel bennünk:

Jóbb Marczell, Liptó vármegye elispánja folyó évi március 30-án a fővárosi lapokban megjelent és a megyei székében a főispáni válság elhárítása ügyében folyó évi március 27-én megtartott értekezletre vonatkozó nyilatkozatára val szolva, kérem a tényekről és a tiszta igazságnak megfelelő soranakkal hely adni:

A legelőször-ben tiltakozom és visszautasítom az alispán urak azon állítását, mint hogy a Liptó függetlenségi párt a főispán beszédét és személyi támasz közbevetésével akarta volna megvárni. Ezzel szemben a valóság az, hogy a függetlenségi párt az alispán megválasztása folyán, amely 11 órára szünetelt, az értekezleten fél perccel kévre, oly cselekedéssel jelt meg, hogy ebben a kérdésben előlélt állapontját kifejtése s megindokolása, amely szándékában azonban az alispán tiltakozás ellen — mert hiszen ez nem az, hanem az értekezlet elnökének határozatához tartozott volna, a párt aon kijelentésével akadályozta meg, hogy az értekezlet ebben a kérdésben már egyhangúlag hozott határozatot, amelynek többé hozzájárulni nem lehet; így valóban az alispán urak aon állítják, hogy a függetlenségi párt részéről szó aza senki sem jelentett. Ugy látszik azonban, hogy az alispán egyhangú határozata elajlott, mit csakis így tudott elérni. Ami pedig a társulat zúg és haragot váltott, az nem a kifizetés tagra becsült, függetlenségi párt részéről költözött, hanem a mar ott bízalmat a nemzeti legújabb, legje előléle, vagy kezdése a kibontakozás szakt, állita helyre kárlányok és a nemzet közti egyetértést és így valóban meg szentgőhárdi becsületét vagy szavalt: A szót szentgőhárdi hazára szállón állás és béke.

Az élők temetője.

— A courrieresi menekültek. —

Még mindig ezeken állják körül a körházat, a hol a szerencsés tizenhárom menekültet állják, de az ajtó csendőrt őrzik, akik a betegeket nyugalmáért senkit sem bocsát be. Néha megis megnyílnak az ajtók, hogy a betegek oly régt nélkülözött friss levegőt kapjanak. Ilyenkor mindenké szertese bepilantnak az ajtón s izgatott süttöngés hallható: — Látod, ez ő? Vagy: — Jónapot Bertrand, én vagyok itt, látod? — És odabent meghallja az a beteg, az ismert, kedves hangra bágyadt mosoly fut el az arcán s csak fölélt kezével int néma üdvözlés. Az orvos csak a legközelebbi rokonokat enged bebeteghez. Bemehelett Neny atyja is, a ki szintén bányász s meőt a fáról; büszkén emelgeti, hogy fia is, épp úgy mint ő maga, kitüntette már magát az életmentés körűl; hamarsan elmondja, hogy hat mélyet akkorára nőt, hogy dolgozni tudna, bányába adta s ez szorgalmával és tudásával már igen sokra vitte ott. Tudta a szerencsétlenség alkalmával is, hogy fia kitűnően ismeri a bányász nem fog odavészni.

— Biztos voltam benne, hogy megmenekül s hogy másokat is meg fog menteni. És lám, az atyai szív nem csalódik; a fiam itt van mellettem s én keblemre ölelhetem. Neny, az ifjabbik pedig szeretettel simogatta meg a szomszédját, egy kis vidám felcsejt, aki most hangosan őrti, hogy élve maradt. — Ez a kis Martin, ez volt a legfiatalabb; így pillanatra se hagyta magára. Egy másik fekvőhelyen pedig nyugtalanul mozogtok egy beteg: — Nini, te vagy? Jertek erébe! A feleségét látta meg egy kis csöppéggel a kárpán s terj és feleség sírva és névve ölélt, esőfoga együst, csak a kis hébe bameszködik közönséges, az nem érti, hogy mi történt s mi történetét volna.

Lassan-lassan idegenek tűnnek fel a helyiségben, de ezeket is mely, igaz rokon-érzés hozta ide. Elegans asszonyok, a bányatisztviselők nejei járnak betegől beteghez s egy-egy vigasztaló, biztató szót szólnak hozzájuk.

Megjelenik Dureauul prefektus és hosszan elbeszéli Nenyvel, a többiekkel kezét fog s reménykedő pillantások kísérik, mikor kijelentli: — Ne tartások semmitől. Társaitok családjaíról, épp úgy, mint a tietekről, nem fogunk megfeledkezni. Egyébként az összes menekültek napról napra jobban érzik magukat. Neny szeretne már eltávozni atyjával, de még nem engedik el.

A nagy katasztrófa oka. Az egész világ már most a katasztrófa okait után tudakozódik. Különbözté hangokat hallani, melyek e kérdésben nyilatkoznak, így például Francis Laur a Journalban többek közt ezt írja: — Az ok igen egyszerű: az, hogy ezen az óriási, tűzveszélyes területen védtelen lámpaláng mellett dolgoztak, a lámpások, melyeket a munkások használtak, még csak vashálóval sem voltak körülvéve, mely a láng főfokát valamiképpen silyesztendő. Már most azok a moesárgázók, melyek a községben szorulnak, lassan-lassan kiszabadultak s a kiáélt szén által hagyott ürökben, mint haragokban, felhalmozódtak. Legközelebb tehát elképzelni, hogy a katasztrófa ilyen körülmények miatt következhetett be. Azonkívül ezeket az említett üröket a bányatársaságnak be kellett volna töltetnie, amit csak azért mulasztottak el, mert pénzbe került. Ezekben az elhanyagolt ürökben természetesen, hogy idővel nagymennyiségű gázok gyülemlenek össze. Az még izgató kérdés marad, hogy vajon ki terhel a bányászok felelősség?

hez s egy-egy vigasztaló, biztató szót szólnak hozzájuk. Megjelenik Dureauul prefektus és hosszan elbeszéli Nenyvel, a többiekkel kezét fog s reménykedő pillantások kísérik, mikor kijelentli: — Ne tartások semmitől. Társaitok családjaíról, épp úgy, mint a tietekről, nem fogunk megfeledkezni. Egyébként az összes menekültek napról napra jobban érzik magukat. Neny szeretne már eltávozni atyjával, de még nem engedik el.

A nagy katasztrófa oka. Az egész világ már most a katasztrófa okait után tudakozódik. Különbözté hangokat hallani, melyek e kérdésben nyilatkoznak, így például Francis Laur a Journalban többek közt ezt írja: — Az ok igen egyszerű: az, hogy ezen az óriási, tűzveszélyes területen védtelen lámpaláng mellett dolgoztak, a lámpások, melyeket a munkások használtak, még csak vashálóval sem voltak körülvéve, mely a láng főfokát valamiképpen silyesztendő.

Már most azok a moesárgázók, melyek a községben szorulnak, lassan-lassan kiszabadultak s a kiáélt szén által hagyott ürökben, mint haragokban, felhalmozódtak. Legközelebb tehát elképzelni, hogy a katasztrófa ilyen körülmények miatt következhetett be. Azonkívül ezeket az említett üröket a bányatársaságnak be kellett volna töltetnie, amit csak azért mulasztottak el, mert pénzbe került. Ezekben az elhanyagolt ürökben természetesen, hogy idővel nagymennyiségű gázok gyülemlenek össze. Az még izgató kérdés marad, hogy vajon ki terhel a bányászok felelősség?

Vilmos császár a német mentő-bányászokhoz.

Krefeldben Vilmos császár részvétel a második vesztálfi hárszázadnak új állás-helyére való bevonulásában, bemutatatta a nagunk a Courrieresben a mentési munkatokban részvétel bányászokot és szíves köszönetet, ezalatt és elismerését fejezte ki nekik. A császár azt mondta: — Ti bebizonyítottátok, hogy a határoslapoknál mi van valmi, amit a népeket egybefűzi, bármily fájhoz tartozzanak is és ez a felebarát szeretet. Ti követétek megváltónk tanítását. Lettek valamennyien szívbeli örvendők és én köszönetet mondok nektek önfeláldozástokért és mindenekelőtt azért a hűségmegvetésért, a melyet ti az idegen testvérekért a föld alá leszállítottátok. A császár azután rendelkötéseket nyújtott át.

Ujabb élők.

Ejjei tizenkét órák az a hír terjedt el, hogy a IV. számú társulat leszállt mérnökök fő bányászokra találtak. A társulat bejáratát nagy néptömeg lepte el. Az asszonyok arra bonyosították a gyógyszereseket, hogy gyógyszerüket egész éjjel nyitva tartásák. Anyura meg voltak győződve arról, hogy aio embereket hozniak felszínre. Az asszonyok valószággal ostrom alk vettek a negyedik alnát, amelyet katonaság kerített be arra a hírre, hogy még fő bányászok vannak lent. Nehány asszony a szó szoros értelmében öngyöngött: akárhányan kitarának keblüket a szorongós katonaság előtt, hogy szurjak le őket, vagy engedjék leszállani a bányába. Csak akkor esilapodott valamennyire ez izgatottság, a mikor a bányárgazgatóság azonnal hozzálélt a mentéshez.

Egy párisi táviratunk jelenti, hogy Lensben ma reggel híre futott és leírhatatlan nagy izgatottságot kellett, hogy a negyedik alnát fő bányászok vannak még. Nagy tömeg sietett az alna bejárata felé éppen akkor, amidőn a mentők leszállottak. Működésig semmi újabb értesítést nem kaptunk.

Vadák Neny ellen.

Párisból furcsa és hihetetlen híreket jelentenek a megmenekült bányászok kitüntetésének körülményeiről. Tudvaleg Neny és Pruvost a becsületrend lovagkeresztjét, a többiek pedig arany vitézségi érmet kaptak. Most utólag tűnt ki, hogy Neny tulajdonképpen csak bókódott s nem is az övé az érdem társának megmeneküléséért, hanem Pruvost, sőt a menekültek közül többen állítják, hogy Neny egyike volt a kishíteseknek és ha valaképpen ő jutott a föld színére a legjobban átalpóthban, az onnan van, hogy elvette társaitól az előlélt. Többen felegettek a kitüntetés előtt, hogy leszálltják a becsületrendet Neny meheről, ha egyedül ő kap keresztet. A menekültek idejekorán figyelmeztetés a kórház orvosát, hogy nem fogadják el kitüntést, ha Pruvost nem kap nagyobbat, mint Neny, vagy legalább is ugyanolyan. Így történt, hogy a miniszter két becsületrendet hozott s erre a menekültek megnyugodtak. Dungalta, a menekült bányászok egyike, leplezetlenül elmondta, hogy menekülését Pruvostnak köszönheti. Neny semmit sem tett. Elomte tizen voltak Neny vezetése alatt s ezek közül ötven meghaltak, mert Neny egyszerűen cserbenhagyta őket. Dungalta ezek közt felszámolt két testvérét, velük volt ő is, alig pár percig maradt vissza a holttesteknél, mert Neny tovább sietett. Dungalto nyilatkozta azzal végződik, hogy a menekültek csak Pruvostnak köszönhetik szabadságukat, aki 19 napot át egyedül volt a vezetésük.

Az egyetértés független politikája.

Az egyetértés független politikája ezen- tul még intenzívebb, még erősebb lesz. Már a terjedelme, formája és nagy összeköttetési presztizsiátát arra, hogy a politikai vezetés letelején álljon, most megtízszerezett erővel fog tűrni a széjla felé és ebben megalkuvást nem ismerő, erénytelen lelkesedéssel és litatással fogja a nemzeti küzdelmet vezetni.

Az egyetértés szerkesztősége kibiróbat.

országos nevű munkatársak nagy gárdájából dr. Dr. Pap Zoltán főszerkesztő, Purjesz Lajos felelős szerkesztő és Est-vas Károly szépirodalmi főmunkatársan

nakodnak a szindikátus képviselőivel újabb tárgyalásokba bocsátkozni. Attól tartanak, hogy a sztrájkolók száma szaporodni fog és hogy zavargások lesznek. A ejel Hainesben dinamiterenyeket követelték el egy bányafelügyelő háza ellen. Embereleltben nem esett kár. Fouquieriesben és Hainesben zavargás volt. A sztrájkolók torlaszokat emeltek. A lovasság rohamot intézett ellenük, miközben egy sztrájkoló megselelt.

Különböben a francia képviselőházban ma Basly a courrieresi katasztrófa miatt interpellált. Azt állítja interpellációjában, hogy a tüzet a társaság hangyaszaga okozta aáltal, hogy régi lát halmozott össze a bányában. Szemere veit a társaságnak, hogy a túlzó lokalizálás előtt munkásokat küldött a járnakba. A bányamunkások képviselőinek jelentéséből kitűnik a veszedelem, de a társaság ezzel nem törődött.

A munkások delegatásai azt hiszik, hogy a bányában még élő munkások vannak, a kiket meg lehetne menteni. Szerencsétlen-ségre azonban a bányatársulat újabb falakat építettett, melyek a mentési munkalakat megakasztják. Végül a mentési munkalátügyi miniszter azt válszóltja, hogy ajánlatos volna megvárni a vizsgálat eredményét, a vizsgálatbizottságban a munkások delegatásai is helyt megmenekült bányamunkások börtönbe lettek. Tény, hogy helytelen intézkedések történtek, de mindamellett nem szabad azzal vádolni a bányatársaságot, hogy a szerencsétlenséget túlelt munkásokat feloldozta, hogy a bányákat megmentsék. Chantemesse és Calmete orvosok kijelentették, hogy a bányákban több ember nem maradtálott életben. Kétfő bányamunkás leszállott a bányákba, hogy aymeküket megkeressék és ekközben életüket vesztették (Moagás). A közvélemény lelkesimere nyugodt lehet. A vizsgálatot teljes pártatlansággal fogják vezetni. Arra kéri a kamrát, hogy bizalmának adjon kife ezést, a mely bizalomból erőt fog meríteni arra, hogy az összes törvényes lépéseket megtegye. (Tetszes.) A kamara elfogadta egyhangúlag a napirendet, a mely bizalmat szavaz a kormányra.

Budapest, április 3. A király és az általaános titkos vésztaló jog. A prágai "Narodni Listi" mai számában közli, hogy azot a titkos tanácsosok, akik elemek az általános titkos választói jogot, az utóbbi időben feltűnő módon igyekeztek kihálgatásra jutni ő felesége elé, bevallottan azért, hogy háta a király valamely formában a választói reform ellen nyilatkozzék. De hátra, az uralkodó eddigelé semmi ilyenféle nyilatkozatot nem tett.

Kossuth Ferenc udvözlése. Kossuth Ferencnek a függetlenségi és 48-as párt elnökehez ma a következő udvözlő távirat érkezett: "Barborton. Köszönetet mond győztes leteleit: szent küzdelmének anyagilag segélyezett Kossuth Barboron arkon-videki magyarság.

Ezenánció. Gróf Zechy Miklós, az udvari kerületi volt országgyűlési képviselője április 1-én moncolta el beszámolóját a kerületi székében. Udvaron nagy számú választott volt. Főelőléte azon beszámoló, melyet a közönség megmunka- terjedésére elvett, melyben közönség, mindelőtt tartások tiszt megartott lemondott, immár olyan azzal, hogy nem akar j a mi egy a ha selegnek, meg a nemzet alkotmányát és törvények elhírszara használták fel. Kifejezte, hogy amennyiben az országgyűlés a törvényes időben össze nem hívatik és így az alkotmány nyilán felgyűszlett, kamrás megdöngőre is kényszerül. A választók folytonos bevonása felélt. Kisebbség beszámolót és volt képv. Kijelenté Kálmán Károly kezénványa bizalmi szavazt ki az őt a becsületrendétől választás aza ismet a jelti égt elog darabá kérel fel a eg szerszámt Kossuth Ferencnek átadott sárgonyt utóléte, melyben tagozati ódásokról és bizalmi bizotszoktól és vezértársait is. Zechy a je őltseget elfogadta.

Előfizetési felhívás. A magyar nemzet küzdelme harcban, az ősi alkotmányunkat erő nélkül megpróbáltatásban vezető szerep jutott a sajlónak, amely napról-napra meguult erővel és növekvő hatalommal hitet ont a eszigedőbe, szítja az ellentállás erősödő tüzet és utját állja a Bécsben előléltett nemzeti pusztulásnak. Az alkotmányvédő küzdelemben a független magyar sajtó mindig kivette a maga orszárlészeit, de ezekben a szomorú, vesztelés, küzdelmes időkben az ellenzék magyar sajtó nemzeti hivatást teljesít.

Az Egyetértés eszigedetlen hittel, lankadatlan bátorsággal és megacélozott erővel tör előre utján, Magyarország függetlensége, nemzeti önállósága, a nemzeti szellemében való haladás és az igaz, független szabadelvűség felé.

Az Egyetértést több mint négy évtizedes multjában olvasóink hűsége, egyre szaporodó tábora segítette diadalra, ez fogja most is erejét adni.

Az Egyetértés független politikája ezen- tul még intenzívebb, még erősebb lesz. Már a terjedelme, formája és nagy összeköttetési presztizsiátát arra, hogy a politikai vezetés letelején álljon, most megtízszerezett erővel fog tűrni a széjla felé és ebben megalkuvást nem ismerő, erénytelen lelkesedéssel és litatással fogja a nemzeti küzdelmet vezetni.

Az egyetértés szerkesztősége kibiróbat. országos nevű munkatársak nagy gárdájából dr. Dr. Pap Zoltán főszerkesztő, Purjesz Lajos felelős szerkesztő és Est-vas Károly szépirodalmi főmunkatársan

nál a gyakorlatról visszatérő lovasszázad el akarta látni a gőzmozgató utat, de Fattore...

— A lopással vádolt miniszter. Nasi volt olasz köztisztviselő miniszter, aki lopással van...

— Ezerencsellenség a vasúthelyen. Amerikában tudvalevően már húzamosabb idő óta...

— Végzetes tréfa. Három féltalaló ember reáfokozta kedvenc vezetés szerencsétlenségét...

— Tíz az aszfaltgyárban. Veszedelemes tűz pusztított ma reggel a Magyar Aszfalt Rész...

— Bispapok sztrájkja. Zmejanovics Gábor versenyző püspök, kit Brankovics György görögkeleti...

— A szikancsok segítyezése. Az újságok utcai elosztását beható rendet követően...

— Egy gyilkos akasztása. Rollig huszonegy éves munkást, Schön szomszédai gyárosnak...

— A józsef-kőruti börtön. A tegnapielőtti nagy belőrs ügyében székesszékű nyomozást...

— Bellottó műsorok. A Follies Caprice színpadán, Gyöngyi Izse, az ismert kabaré párt...

— Rendőri hírek. Körözött szikasztók. Stern Mór uazó, aki a karó-nyomóipar és textil...

— Felcségy helyett parókák. A berlini rendőrség néhány nap előtt egy ügyes szélhámos...

ezeg fogadta azt hogy hagyja ott az ékszeri, mert felesége meg akarja. Hogy a segéd aggodalmát...

— A gyilkos kertész vallomása. A Biedermann báró meggyilkolásával gyanusított...

— Megőrült rabgyilkos. Hennis, a hirdető rabgyilkos, akinek letartóztatása egyik gondot okozott a berlini rendőrségben...

— A rikkancsok segítyezése. Az újságok utcai elosztását beható rendet követően...

— Egy gyilkos akasztása. Rollig huszonegy éves munkást, Schön szomszédai gyárosnak...

— A józsef-kőruti börtön. A tegnapielőtti nagy belőrs ügyében székesszékű nyomozást...

— Bellottó műsorok. A Follies Caprice színpadán, Gyöngyi Izse, az ismert kabaré párt...

— Rendőri hírek. Körözött szikasztók. Stern Mór uazó, aki a karó-nyomóipar és textil...

— Felcségy helyett parókák. A berlini rendőrség néhány nap előtt egy ügyes szélhámos...

séggel megküldi Stern József cég Budapest, IV. Káiviner 1. sz.

x A Balassa-féle ugorikatej a leghatásosabb szoptatószert, mely minden bolygónak nélkülözhetetlen.

x A Fodor-féle vívtóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legmodernebb felszerelt torna- és vívtóterem.

x A Fodor-féle legkellemesebb (10 f.) x Kraszaból lass a forrás, de macot a forrásokat...

x A Tulipánkert. A lelkes magyar nők körében népszerű hasznos társasági játék, mely a tulipánok...

x A Tulipánkert. A lelkes magyar nők körében népszerű hasznos társasági játék, mely a tulipánok...

Gróf Berchtold Richárd főhercegi tag holttestét ma délután az úttörő 11 számú polgári...

Dr. Frenszel László tekintélyes pécsi gyáros hosszas betegség után meghalt.

Bécs, apr. 3. Gróf Goluchowski külügyminiszter a király utasítására gróf Welsersheimb...

Párizs, apr. 3. Az Elysée palotában ma tartott minisztertanácsban Etienne hadügyminiszter...

Bécs, apr. 3. Ma több újabb kerület czipész munkásai csatlakoztak a sztrájkolókhoz.

Bécs, apr. 3. Az osztrák központi főbiztoslatvezető ma 4-k reade: közgyűlésen elhatározta, hogy a 935.816...

Bécs, apr. 3. Az osztrák központi főbiztoslatvezető ma 4-k reade: közgyűlésen elhatározta, hogy a 935.816...

Bécs, apr. 3. Az osztrák központi főbiztoslatvezető ma 4-k reade: közgyűlésen elhatározta, hogy a 935.816...

Bécs, apr. 3. Az osztrák központi főbiztoslatvezető ma 4-k reade: közgyűlésen elhatározta, hogy a 935.816...

Bécs, apr. 3. Az osztrák központi főbiztoslatvezető ma 4-k reade: közgyűlésen elhatározta, hogy a 935.816...

Bécs, apr. 3. Az osztrák központi főbiztoslatvezető ma 4-k reade: közgyűlésen elhatározta, hogy a 935.816...

Table with exchange rates for Livarpoolba, Pengeri má-ra, szepi-ra, and iranyzat: állandó.

ÜSTÖKÖS most üli fennállásának 50-ik évfordulóját. Ebből az alkalomából jelenik meg az ötvenéves Üstökös.

ÜSTÖKÖS

most üli fennállásának 50-ik évfordulóját. Ebből az alkalomából jelenik meg az ötvenéves Üstökös.

Jókai száma

Az összes magyar, német, francia, orosz és angol hírneves íróinak és festők eredeti karikatúráival.

Ötszáz magyar élecz.

Egy szám ára 60 fillér.

Levelbelyegeken megrendelhető az Üstökös kiadónivalában.

IV. Vármegye-u. II.

Megrendelések csak is hó végéig fogadtatnak el.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A tavaszi tárlat. Ez a tárlat lehangozóan sikertelen. Ezt tudjuk mindannyian.

Mindenkélt: egy fokozattal még kétségtelembe kerül, hogy a tömegtárlatok intézménye elavult és immár tarthatatlan.

A király elismerése. Bécs, apr. 3. Gróf Goluchowski külügyminiszter a király utasítására gróf Welsersheimb...

A haditörvényszék reformja. Párizs, apr. 3. Az Elysée palotában ma tartott minisztertanácsban Etienne hadügyminiszter...

Czipészek tüntetése. Bécs, apr. 3. Ma több újabb kerület czipész munkásai csatlakoztak a sztrájkolókhoz.

A legfőbb tanács pedig hangosan hirdető: a művészet nem ismer kompromisszumokat!

Ez az úgynevezett "független", lényegét tekintve azonban mindenedekelt: kompromisszumos zsűri, immár másodsor aratja kudarcát.

Vannak abszolút kritériumok is — mondják önk, érzésüket, mindenkor a mester-sébeli rész abszolút tiszteltetve!

Nos igen. Gavalloerség nélkül való, de kötelező újságírói indoklécciómmal elarútom, hogy Benczur mester a zsűriben egytől-egyig leszávalta Rippl-Rónai képeit, me-

tek és tárlat ékességei közül valók. Benczur...

Es ebben meg kell adunk a teljes élet-től is: nem személyes antipátia következtében. Dehogy is. Amikor Benczur mester meglátta, hogy a képek méis bekerültek, naiv csodálkozással mondta a körülállónak: „hat ez az a Rippl-Rónai? En bizony refúzáltam őket.”

Kutató szemmel haladunk el a képek el sűrűn beagatott falak mellett. Váltakozó színek, figurák, tajak... Vajna, hogy valami megállítana és embezzel mondana nekünk dokumentumokat...

Készséggel szolgáltatok, ime, adatokat a kavehán asztalánál közeli helyre kopot kritikai felületessé bizonyítására. És valom, hogy az ilyen fotó selym konvenczióban erősen bizakodom.

Aztán ezúnikbe jut, hogy mégis: mennyi iradás, mennyi reményesség, mennyi vállalkozás, mennyi szűkeség, mennyi elvárás, mennyi kétség...

Talozgassunk. Ha már egyáltalában van, akkor fiatalok, legfiatalabbak ránt van kötevény az ilyen tömegtárlat. Hogy olyanoknak is lehessen megérteniük, akik a kiválasztottak, vagy legalább is válogatottak között nem jutnak szóhoz.

Meg ilyen, teljesen literális nézőpontból is csak kevés fiatalnak érthetőnek ezutal. A fiatalabbak közül Jávora Pál lép meg barna színű szűkű fer-füzeteknek erőteljes realizmusával és originalis fufuzásával.

Az igazán derekasan, szinte szemlélőmást lejtők. Reggeli doigaihoz képest valami mennyi haadást jelöl, de tengeri kepe (279) magasan kiemelkedik közülök. Úgy látszik azonban, kissé túlságosan könnyű jelkimeszettel termel. Csorna Rezső ezutal is izléses és artisztikus — különösen esendelőre gondolok — de a komoly esztétizmus nem látható hányá miatt most sem konstataható nála haladás; ami az ő korában majdnem visszaesést jelent.

Ugyancsak elerőenedett a fiatalok közül Juszók Béla; ami reggelen erő és zamat volt a képen, az ma csak tetszetős szájag. Klammer Mariska, az a különlen nagyon tehetséges leány sem vált be mind aigéretet. Jakobovics Artur halvány színharmoniai most is érdekes.

A legfiatalabbak közül érdekes, erős beállítással tűnik ki Dittrich Zoltán. Dekoratív szépségeiben ga dag Propper Aranka nőiájak, aki egyébiránt ma nem először tűnik föl erős tehetséggel és eredetiséggel. Alkony István kis kollektója finom szemléletű és sokat ígérnek. A javafiatalk közül varok: Miklósy, Pechán, Krusay, Orbán Dezső és Kern Paula.

Ezek egy egész esemő ismeretlen név között vegyülnek el, amelyekkel nem is kívánatos az ismeretség. Valóságilag érthetetlen, hogy némelyik kép hogyan került be a sorompók mögé. Néhány zsűritagot személyesen kalauzoltam el például Káda Alajos és Basa Jenő képe elé, hogy bár csak egy kedvező momentum is emeljenek ki e képek javát. Nem sikerült nekik. Ez az omnibusz tizenhatodik terem különben is tele van lehetetlen Kinnachokkal és Patakyykkal. És van másutt is számtalan rettenetes kép, közülük fiataloké, kik öregeknél szeleltek. És tehetségtelenül.

Van itt azért néhány kép javapiktóramától, amelyek előtt érdemes megállani.

Kollektióval jelent meg Rippl-Rónai Ugyanczekek a képeket már kollektív kiállításról írván, méltattam. Most csak azt konstatahatom, hogy nem ragadtott akkoriban a meglepetés tulzott dicseretre és azok a hangok, melyek nagy sikere nyomán szottak kollegiai körökből ellensúlyozásképen szárnyra kelni, Rippszégy híján valók...

Egy kis sziget a Rippl kollektója a tárlat sívárságában, csupa egyéniség és csupa Nyugat.

A tárlat legszebb darabjai közül való Ferenczy Károly gyönyörűen karakteres, finom zöld reflexekkel átütött térképessége. Él, vibrál, világít. Katona Nandor három nagyobb taja egytől-egyig elsőrendű munka. Legmelegebb, leintimebb mégis a sárge táj, mely meghiit nyelven ábrázol egy dá-

Delelettr table with columns for location and price. Includes items like Buza április, Rozs október, etc.

Table with columns for location and price. Includes items like Buza 1906, Rozs október, etc.

Délutáni forgalom. Délután kissé élénkebb áretek az árak párt illetően emelkedtek.

Table with columns for location and price. Includes items like április búza, 1906. októberi búza, etc.

Terménytőzsde. Szász-Budapest a kontingens nyersszesz ára 37.50-38.-K.

Budapesti szeszgyártók jegyzése. Nagyon koránlabban.

Table with columns for location and price. Includes items like Kontingens nyersszesz, Finomított szesz, etc.

Értéktőzsde. A pénzügyi körök kedvű alakulása alapján a szilárd alapirányzat helyes mértékben érvényes maradt.

Előzőtőzsde. Az előzőtőzsde délutáni forgalmát szilárd volt.

Déli tőzsde. A déli tőzsde élénk és kedvű maradt. Költöttek: Osztrák hitelrészvény 673.50-673.50.

Utőzőtőzsde. Az utőzőtőzsde kissé elengedtű. Költöttek: Osztrák hitelrészvény 673.25-673.50.

3 óra 30 perces záródnak: Osztrák hitelrészvény 672.50-673.75, magyar hitelbank 773-775.

1 óra 30 perces záródnak: Osztrák hitelrészvény 673.25-673.50, magyar hitelbank 774-775.

1 óra 30 perces záródnak: Osztrák hitelrészvény 673.25-673.50, magyar hitelbank 774-775.

1 óra 30 perces záródnak: Osztrák hitelrészvény 673.25-673.50, magyar hitelbank 774-775.

1 óra 30 perces záródnak: Osztrák hitelrészvény 673.25-673.50, magyar hitelbank 774-775.

1 óra 30 perces záródnak: Osztrák hitelrészvény 673.25-673.50, magyar hitelbank 774-775.

1 óra 30 perces záródnak: Osztrák hitelrészvény 673.25-673.50, magyar hitelbank 774-775.

Bécsi gabona-tőzsde. Bécs, április 3. (Az Egyetértés távirata.)

Bécsi értektőzsde. Bécs, április 3. (Saját tudósítástól.)

Külföldi arutőzsde. Boroszló, ápr. 3. Buza helyben 17.30, sárga búza helyben 17.20.

Üzleti tudósítások. Szerda, április 3. Hivatásos tudósítás: Tegnap maradt 408 szék.

Sertéskezelő-társaság. Budapest-Köbánya. Köbánya, ápr. 3. Hírdőlt sertésárak: Magyar állami sertésárak.

Bécsi értéktőzsde. Bécs, április 3. (Az Egyetértés távirata.)

Külföldi értéktőzsde. Berlin, április 3. (Az Egyetértés távirata.)

Bécsi értéktőzsde. Bécs, április 3. (Az Egyetértés távirata.)

Külföldi értéktőzsde. Budapest, április 3. (Hivatásos tudósítás.)

Bécsi értéktőzsde. Bécs, április 3. (Az Egyetértés távirata.)

Külföldi értéktőzsde. Budapest, április 3. (Hivatásos tudósítás.)

Bécsi értéktőzsde. Bécs, április 3. (Az Egyetértés távirata.)

Külföldi értéktőzsde. Budapest, április 3. (Hivatásos tudósítás.)

Bécsi értéktőzsde. Bécs, április 3. (Az Egyetértés távirata.)

Külföldi értéktőzsde. Budapest, április 3. (Hivatásos tudósítás.)

Bécsi értéktőzsde. Bécs, április 3. (Az Egyetértés távirata.)

Burgó ya Buzs 640-660 kor, sárga 460-480 koron, fehér 4-4.20 koron 100 minig.

Feloldó szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Napirend. Szerda, április 4. Naplari szerda, április 4. Rom. kath. Lidőr - prof. lidőr.

Vizárlás, 1906. április 3. Inni: Schenkung, 100 + 61 < 3. Duna: Pápa 100 + 200 < 3.

Szerda, április 4. M. KIR. OPERAHÁZ. Nincs előadás. NEPSZÍNHÁZ.

Szerda, április 4. NEMZETI SZÍNHÁZ. Siralomházban 7 órákor.

Szerda, április 4. KIRALY SZÍNHÁZ. Gül-Baba. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. URANIA. London. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. M. KIR. OPERAHÁZ. Nincs előadás.

Szerda, április 4. NEPSZÍNHÁZ. A mádi zsidó. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. NEMZETI SZÍNHÁZ. Siralomházban 7 órákor.

Szerda, április 4. KIRALY SZÍNHÁZ. Gül-Baba. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. URANIA. London. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. M. KIR. OPERAHÁZ. Nincs előadás.

Szerda, április 4. NEPSZÍNHÁZ. A mádi zsidó. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. NEMZETI SZÍNHÁZ. Siralomházban 7 órákor.

Szerda, április 4. KIRALY SZÍNHÁZ. Gül-Baba. 1/2 órákor.

Burgó ya Buzs 640-660 kor, sárga 460-480 koron, fehér 4-4.20 koron 100 minig.

Feloldó szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Napirend. Szerda, április 4. Naplari szerda, április 4. Rom. kath. Lidőr - prof. lidőr.

Vizárlás, 1906. április 3. Inni: Schenkung, 100 + 61 < 3. Duna: Pápa 100 + 200 < 3.

Szerda, április 4. M. KIR. OPERAHÁZ. Nincs előadás. NEPSZÍNHÁZ.

Szerda, április 4. NEMZETI SZÍNHÁZ. Siralomházban 7 órákor.

Szerda, április 4. KIRALY SZÍNHÁZ. Gül-Baba. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. URANIA. London. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. M. KIR. OPERAHÁZ. Nincs előadás.

Szerda, április 4. NEPSZÍNHÁZ. A mádi zsidó. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. NEMZETI SZÍNHÁZ. Siralomházban 7 órákor.

Szerda, április 4. KIRALY SZÍNHÁZ. Gül-Baba. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. URANIA. London. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. M. KIR. OPERAHÁZ. Nincs előadás.

Szerda, április 4. NEPSZÍNHÁZ. A mádi zsidó. 1/2 órákor.

Szerda, április 4. NEMZETI SZÍNHÁZ. Siralomházban 7 órákor.

Szerda, április 4. KIRALY SZÍNHÁZ. Gül-Baba. 1/2 órákor.

Fővárosi Orfeum. WALDMANN IMRE. Nagymező u. 17. Ma és minden este Henrick és tigris-csoportja!

Villany-felszerelést. csillár-talalkalókat gáz és villanyra, valamint minden mű javítást - vidéki is - a leg-nyitott pontosságú és legcsebb áron eszközölök.

III. Nemzetközi Automobil kiállítás BUDAPESTEN. a városligeti iparsarokban 1906. április hó 4-17-ig.

Időjárás. A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1906 április 3-án reggel 7 órákor.

Table with columns for location and price. Includes items like A. Szilárd, B. György, C. Mihály, etc.

Színházak műsora. M. kir. Operaház, Nemzeti színház, Királyi színház, Magyar színház, Uránia.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidhauer-féle radio aktiv Igmandi keserűvíz. Használata valódi áldás gonombajosoknak és székszerűlásban szenvedőknek.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidhauer-féle radio aktiv Igmandi keserűvíz. Használata valódi áldás gonombajosoknak és székszerűlásban szenvedőknek.

